

Новини ▶ 8

Парламентът национализира част от пенсионните фондове

Тема на деня ▶ 4-5

По тънкия лед на либерализацията

Пазари ▶ 12-13

Продажбите на нови коли се увеличават

Пари

BONNIER

pari.bg

Понеделник

13 декември 2010, брой 237 (5048)

USD/BGN: 1.47677

▼ -0.23%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.32440

▲ +0.23%

Българска народна банка

Sofix: 359.73

▲ +0.33%

Българска фондова борса

BG40: 113.02

▲ +0.92%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

НОВ ОПИТ ЗА ЛОБИСТКА ПОПРАВКА В ЗАКОНА ЗА АВТОМОБИЛНИТЕ ПРЕВОЗИ

Депутати от ГЕРБ планират да отменят забраната за по-стари автобуси да превозват деца. Това противоречи на волята на правителството, но силно се подкрепя от фирмите от бранша ▶ 6

Подкрепяме българското образование

 VIVACOM
Всичко, което ни свързва

Печеливш
Данета Желева

Изпълнителният директор на „Индустириал холдинг България“ Данета Желева е Работодател на 2010 г. Желева получи наградата на социалното министерство заради условията на антидискриминация и равнопоставеност на работното място, които предлага холдингът. За наградата холдингът е бил номиниран от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Губещ
Димитър Дерелиев

Премиерът уболни зам.-министъра на културата Димитър Дерелиев в събота. След среща с протестиращи представители на киноиндустрията премиерът Борисов заяви, че „Дерелиев създава проблеми в бранша и такива ги е забъркал, че има напрежение в гилдията“. Официалното съобщение е лаконично: „Г-н Дерелиев напуска поста си поради системна липса на диалог и комуникация с организациите в киноиндустрията.“

Мнения

► По темата: Райфайзенбанк: икономическата рецесия в България приключи

► Точно тази статия дава началото на края на кризата. Всичко зависеше от банките, когато те кажеха, тогава и щеше да стане.

Станислав

► По темата: Цената на „Белене“ остава неясна

► Каква „Белене“, като отсега НЕК започна да харчи неполучените пари от „Росатом“! Знаете ли, че прави парти за журналисти в Мала църква? Ама с какви пари? Дали с тези от незастроените обекти, или с неполучените от АЕЦ „Белене“? Или тези от „Цанков камък“?

fori

pari.bg Топ 3

1 И най-богатият българин е... Цоло Вутов. Вестник „Пари“ публикува специално издание „100-те най-богати българи“ с класация на предприемачите, които имат най-голям принос за БВП на страната.

2 Райфайзенбанк: Икономическата рецесия в България приключи.

3 Мистерия с меморандум. Подписаният меморандум за АЕЦ „Белене“ не е писан в министерството на икономиката, а от лице, свързано със заинтересования от строителството на централата бизнесмен Богомил Манчев.

Коментар

Не им завиждайте за ваканцията

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Някои компании по света затварят офисите си малко след средата на декември и отварят отново чак след първата седмица на януари. Разбира се, това не могат да си го позволят търговците, банкерите или транспортните фирми. Но някои мениджъри преценяват, че в този разкъсан от празнични и почивни дни период постигнатите резултати не може да компенсират дори офис разходите. Просто не си струва да се работи. И затварят.

Подобен подход, разбира се, не е приложим в политиката. Но все пак мъничко от този подход би помогнало. Народното събрание на Република България работи извънредно и приема закони. И в събота, и днес, и утре... Кипи извънреден труд. Ако оценим резултатите обаче, излиза, че кипи безсмислен труд.

По време на извънредното заседание на парламента в събота мнозинството на ГЕРБ и „Атака“ окончателно превърна в закон това, което дълго време

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

” Ако резултатите ще бъдат такива, по-добре парламентът да не работи извънредно. Голямата ваканция на депутатите съвпада с обществения интерес

плашеше разумните хора - национализацията (подробности на стр. 8). Разбира се, изобщо не може да има сравнение между „онази“ национализация от 1947 г. и „тази“ национализация от 2010 г. Прехвърлянето на осигуровките на определена категория работници от частните професионални пенсионни фондове към държавния Национален осигурителен институт е несравнимо по-невинно действие на фона на „онази“ национализация. На фона на „онази“ „тази“ национализация изглежда като национализация. Но все пак е едностранно отнемане на частна собственост от страна на държавата без съгласието на засегнатия. Както няма малко бременни жени, така няма и малка национализация. Едно гражданско право е засегнато.

Контекстът на тази история също е важен. С това действие държавата цели да разреши остър социален проблем - т.нар. категорични работници се оказват почти без пенсии. Държавата твърди, че така разрешава този

проблем, други твърдят, че така проблемът още повече ще бъде задълбочен. Този спор обаче е на заден план. Когато има нарушение на основно гражданско право, нищо друго няма място в разговора. Защото целта не оправдава средствата. Поне в демократичните държави.

Това беше в събота, а днес и утре парламентът ще приема новия Изборен кодекс. Проектът не променя нищо съществено. Чавките стават хиксчета или плюсчета, или каквото и да е. Няма да гласуваме по интернет, но пък и няма да избираме районни кметове. Правото на политическо представителство ще бъде ограничено. И тогава разумните граждани имат пълното право да попитат: Защо изобщо работите извънредно?! Ако резултатите ще бъдат такива, по-добре парламентът да не работи извънредно. Поне ще спести разходи от осветление и отопление. Затова не им завиждайте за голямата ваканция. Голямата ваканция на депутатите съвпада с обществения интерес. Нека почиват повече. □

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Освен от екологична, но и от финансова гледна точка това (изграждането на АЕЦ „Белене“ - бел. ред.) не е логично. Като човек от бизнеса не виждам логика в това решение

► Бившият шеф на СИБАНК Цветелина Бориславова в интервю за в. „Труг“

Число на деня

1.78

► процента поевтиняване на природния газ от януари поуска „Булгаргаз“ в предложението си до ДКЕВР

"Проектът Първанов"

Първи сблъсък: АБВ срещу бюджета

Икономистите от президентското сдружение прогнозираха намаляване на доходи, трудно изплащане на пенсии и увеличение на данъците

Първата атака на президентското сдружение АБВ е срещу бюджета. „Ако съм карикатурист, ще нарисувам бюджета като калинка, която говори по телефон Vertu китайско производство“, заяви евродепутатът Ивайло Калфин. На специална пресконференция позициите на АБВ представиха освен Калфин бившият шеф на КФН Петър Чобанов, кметът на Благоевград Костадин Паскалев и икономистите Ганчо Ганчев, Чавдар Николов и Боян Иванчев.

Социално загрижени
„Една от непосредствените опасности е дали ще може да се изплащат пенсията“, предупреди Калфин. По думите му това е така, за-

щото собствените приходи на НОИ ще са по-ниски, най-вече заради свитите доходи и увеличението на сивия сектор. Ивайло Калфин обясни още, че дефицитът в пенсионната система ще трябва да бъде финансиран със субсидия от републиканския бюджет през втората половина на следващата година. „Държавата ще трябва да отреже финансирането на други сектори“, прогнозира той. Според кмета на Благоевград Костадин Паскалев общините ще са сериозно засегнати, а това ще се отрази върху поддръжката на пътищата, детските градини и училищата, здравните услуги.

Червена лампичка

По думите на Ивайло Калфин през следващата година всички основни реформи ще се отлагат за по-нататък, ще има по-високи данъци без повишаване на доходите, които дори ще паднат заради натрупана инфлация. Икономистите от АБВ

коментираха, че потреблението ще продължава да се свива, а събираемостта на данъците ще намалява. „С косвените данъци правителството обрича хазната на ниски приходи“, обясни професорът по икономика Петър Чобанов.

Разминаване в приоритетите

Според Костадин Паскалев единствените приоритети на правителството са строителството на две магистрала и софийското метро за сметка на инфраструктурата на общините. „Това е най-грешният подход“, оцени Паскалев.

„Определят бюджета като бюджет на солидарността. Той няма нищо общо със солидарност, а е нагло прехвърляне на отговорности“, коментира Паскалев. Според АБВ бюджетната политика е лицемерие, а през 2011-а ще се види, че България не се приближава, а се отдалечава от добре развитите европейски държави.

Рагослава Димитрова

„Ако съм карикатурист, ще нарисувам бюджета като калинка, която говори по телефон Vertu китайско производство

Ивайло Калфин,
евродепутат и лице на АБВ

Атенат в Стокхолм

► Самоубийствен бомбен атентат в Стокхолм рани четирима. Десет минути преди взрива шведската информационна агенция TT е получила заплашително писмо по електронната си поща за предстоящ атентат. Като мотив е посочен отказът на Швеция да осъди карикатурите на пророка Мохамед и изпращането на шведски войници в Афганистан

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Компании ► 11

Две компании на Generali влизат в КТБ. Цветан Василев запазва дела си без промяна

Компании ► 14

Агонията на „Ален мак“ ще продължи още поне месец

Приложение ► 20-31

Шведският бизнес в България

КОГАТО ИМАТЕ НУЖДА
ОТ ЕКСПЕРТЕН ЕКИП

РАЗЧИТАЙТЕ НА НАС

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК
УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

По тънкия лед на либерализацията

Прибързаното отпадане на лицензите за прекупвачите на тютюн може да създаде повече проблеми от очакваното

В началото на месеца комисията по земеделие одобри на първо четене промяна в Закона за тютюна и тютюневите изделия, която предвижда да отпадне лицензионният режим за фирмите прекупвачи и преработвателите на тютюн. Поправката е внесена от няколко депутати от ГЕРБ от райони с развито тютюнопроизводство. Целта им е либерализация на пазара, за да могат производителите да продават по-скъпо продукцията си сега, когато схемата за държавни субсидии за бранша спира да съществува. Макар и идеята на пръв поглед да е един вид благородна, тя предизвиква недоволството на мнозина и най-вече на представителите на опозицията от БСП и ДПС. Според тях промяната ще предизвика хаос в сектора и няма да доведе до по-добри условия за производителите, а напротив - ще понижи още повече изкупните цени. От друга страна, те смятат и че тази идея ще оцети държавната хазна. И въпреки че принципно опозицията затова е опозиция, за да не

Ани Когжаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

е съгласна с управляващото мнозинство, в случая възраженията може би имат известно право.

Линията на либерализация на пазара е по-скоро правилната насока и тя е желана от всички. Проблемите, за които алармират от опозицията обаче, не са маловажни. И те може да бъдат избегнати с една експертна „редакция“ на предложението и повече прецизиране. Защото, макар и очевидно вносителите на промените да действат в интерес на производителите в своите региони, опозицията е права, твърдейки, че те не са експерти в областта.

Една „благородна“ идея
Производителите на тютюн твърдят, че прекупвачите се държат като монополисти,

възползвайки се от това, че всеки производител трябва да сключи директен договор с прекупвач, и ги изнудват с ниски цени. „Голям проблем в момента е ниската изкупна цена. Когато има монопол, какъвто е създаден с лицензионния режим, е нормално да има елементи на изнудване с цел намаляване на изкупните цени, така обаче губят самите производители“, каза депутатът от ГЕРБ Стефан Господинов, който е един от вносителите на промяната.

Проблемът става още по-остър при липсата на субсидия, която донякъде компенсирала ниската изкупна цена. Според Господинов сегашното положение е изгодно само за лицензираните компании, които към момента са 28 на брой. Те действат като картел, притискат производителите с ниски изкупни цени и продават на цигарените фабрики с огромна надценка, добавя Господинов.

Производителите са за, прекупвачите - против

Самите производители, раз-

бира се, стоят зад идеята. „Пазарът на суров тютюн трябва да бъде либерализиран, за да могат и нелицензираните фирми да изкупуват суровината. Така ще можем да получим много по-добра цена“, каза председателят на Националната асоциация на тютюнопроизводителите Цветан Филев.

И естествено прекупвачите не са съвсем съгласни. „Тази стъпка не е съвсем обмислена и ще доведе до доста сериозни сътресения в сектора в дългосрочен план. Ясно е, че държавата изпитва трудности и иска да излезе изцяло от този пазар. Но не е честно прекупвачите в момента да се посочват като източник за лошото положение в сектора“, коментира за в. „Пари“ Станислав Пейков, търговски директор на една от големите компании в преработвателния сектор - „Никотиана БТ Холдинг“.

Промяната ще даде възможност на производителите да продават директно и на чужди фирми, което в момента не е възможно, тъй като има забрана за износ на суров тютюн. Самите тютюнопро-

зводители разказват, че има интерес към продукцията им от фирми от Румъния, Гърция, Русия и Украйна, които предлагат по-високи изкупни цени. Чуждите фирми се отказвали, когато разберат, че трябва да ползват услугите на лицензирана българска фирма, за да закупят тютюн.

Възможните брегове от промяната

Именно отпадането на забраната да се изнася суров тютюн обаче е едно от притесненията на опозицията. Според нейни представители депутатите от ГЕРБ са изготвили поправката на парче, без да съобразят, че тя влиза в противоречие с други текстове и разпоредби от закона. „Системата на взаимоотношения в тютюневия сектор е много сложна. Ние искаме да има либерализация на този пазар, но тази поправка няма да има нужния ефект“, каза Алиосман Имамов от ДПС.

По думите му отпадането на забраната на суров тютюн означава, че изнесеният тютюн няма да бъде обработван в България. Това пък означава, че акцизът ще бъде платен в друга страна. А акцизът е един от двата основни източника на приходи за държавата заедно с ДДС.

От друга страна, поправката предвижда да отпадат преките писмени договори между производители и преработвачи. Това означава, че между двете страни ще влязат други играчи - междинни прекупвачи. Според редица представители на опозицията, като Корнелия Нинова, Димчо Михалевски, Юнал Тасим и други, това натоварване на веригата няма да накара изкупните цени да растат, а напротив - ще ги сваля.

„Да не говорим колко некоректни играчи може да влязат в този сектор. Всички ще имат възможност да прекупуват тютюн от когото и да е,

► **Откакто гържавната отрасъл не секват**

откъдето и да е, както и да е, а това означава хаос, контрабанда, злоупотреби“, твърди Димчо Михалевски.

В противоречие с ЕС

От опозицията твърдят още, че някои промени влизат в конфликт с Общата селскостопанска политика (ОСП) на Европейския съюз (ЕС). По думите на Корнелия Нинова досега пазарът не е бил либерализиран не само заради държавните субсидии, но и заради Общата селскосто-

Има интерес от чужди изкупуват тютюн

Пазарът на суров тютюн трябва да бъде либерализиран, за да може и нелицензираните фирми в страната да изкупуват суровината. Така ще получим много по-добра цена за стоката си.

В момента у нас една гръцка, една италианска или румънска фирма нямат право да дойдат и да купят

Цветан Филев,
Национална асоциация на тютюнопроизводителите

” **В момента чужда фирма не може да купи суров тютюн, понеже не го позволява законът**

Пари

ЗА БИЗНЕС МОЖЕ ДА СЕ ПИШЕ ИНТЕРЕСНО

Абонирайте се за обновления вестник Пари с 30% отстъпка от коричната цена.

субсидия за сектора спря, страстите и споровете за съдбата на тютюневия

СНИМКА BLOOMBERG

панска политика.

В ЕС няма напълно свободен земеделски пазар. Всяка членка има договорени квоти за производство. Изискването за договор между производител и преработвател също е разписано в ОСП, а в него е заложено и изискването за удостоверение за притежание на квота.

Навсякъде в ЕС има и режим на лицензиране или друга форма на регистрация на участниците в този пазар именно за да може да се

контролират количеството произведен тютюн и пропорциите на произвежданите сортове. Притесненията са, че с поправките ще настъпи хаос и в крайна сметка държавата ще изгуби поглед и контрол над сектора.

Думите ѝ подкрепя и Алиосман Имамов. „Не може да няма поне регистрация на фирмите, които прекупуват тютюн, наистина никъде няма такава нещo“, казва той.

Тези спорове тепърва ще се водят в парламента и в

комисията по земеделие и най-вероятно поправките ще претърпят разумни промени. Може би не е лошо все пак и министерството на земеделието да се намеси по-категорично с експертно мнение. Либерализацията на този пазар е желана от всички. Въпросът е тя да се случи така, че да бъде наистина от полза на производителите, без да създаде хаос и да накара Брюксел за пореден път да размаха пръст към България. **П**

тях и прекупвачите.

► През октомври Найденев коментира, че либерализиране е добре да има, но трябва да се внимава дали пълното премахване на лицензираните посредници няма да създаде хаос на пазара. ► От министерството разработваха и проект за промени, който трябваше да отрази идеята да се действа внимателно.

Мирослав Найденев търси европари за тютюневия сектор

► Найденев предложи екзотична идея на еврокомисаря по земеделие Дачиан Чолош (в средата)

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Министърът на земеделието и храните Мирослав Найденев поиска да се създаде мярка за подпомагане на тютюнопроизводителите по Програмата за развитие на селските райони пред еврокомисаря по земеделие Дачиан Чолош. Чолош е на двудневно посещение у нас.

Министър Найденев обясни, че ако от Брюксел разрешат да се създаде специална мярка за тютюнопроизводителите в Програмата за

развитие на селските райони, ще може да се подпомогнат тютюнопроизводителите в най-бедните райони на страната.

Със спирането на субсидиите те вероятно ще имат трудности, дори ако пазарът се либерализира и право да търгуват с тютюн получат всички, а не само лицензирани компании.

Сравнително по-лесно ще бъде на по-големите производители да се възползват от директните продажби.

Малките семейни производства в пограничните райони, където производителите са основно хора с много нисък образователен и социален профил, обаче едва ли ще се справят, коментираха депутати от ДПС.

С това предложение министърът търси начин да подпомогне сектора с европари, след като правителството не пожела да разпише в бюджет 2011 средствата за преориентиране на тютюнопроизводителите. **П**

Пазарът ще се освободи и изкупните цени ще се повишат

Аз не мисля, че критиките от страна на колегите от ДПС и БСП са основателни. Какво значи, че ще се появят недобросъвестни прекупвачи и черен пазар? Такива има във всеки сектор. Но това не е причина да държим точно този сектор на кашка. Големият проблем в момента е ниската изкупна цена. Докато имаше субсидия, нямаше избор и на произво-

Стефан Госпоинов,
депутат от ГЕРБ

дителите им се налагаше да продават на цените, които им се предлагат от изкупвачите. Всеки търговец на пазара може да започне такава дейност, след като влезе в сила промяната, така пазарът ще се освободи и ще се намали маржът между изкупната цена и

продажната цена в чужбина.

Когато има монопол, какъвто е създаден с лицензионния режим, е нормално да има елементи на изнудване с цел намаляване на изкупните цени, така обаче губят самите производители. Сегашният режим обслужва точно тези тридесетина лицензирани прекупвачи и не е в полза на производителите. **П**

Не се решават проблемите в сектора

Либерализация на пазара и повишаване на изкупните цени е и нашето желание. Според мен лично обаче предложените промени няма да решат проблема с ниските изкупни цени. Тези промени влизат в противоречия с други текстове в закона. Те са правени на парче, а трябва да се действа по-комплексно. Участниците в сектор „Тютюн“ са в много сложни

Алиосман Имамов,
депутат от ДПС

отношения. И затова аз дори не мисля, че заради свалянето на лицензионния режим ще влязат трайно нови участници, защото ще им бъде трудно. Ако нови фирми влязат във веригата, това, първо, ще доведе до хаос и второ, в крайна сметка изкупните цени може да паднат, вмес-

то да се повишат.

Притеснява ме и че с промените се позволява износът на суров тютюн, който досега беше забранен. Това значи, че тютюн ще се изнася и ние ще губим от акциз. Освен това не може да няма някакъв поне регистрационен режим. Никъде в Европа няма пазар, в който тези компании да не са регистрирани. **П**

фирми да

тютюн, понеже не го позволява законът и има малко държавен монопол в цялата тази търговия.

В момента например имаме запитване от фирми от Русия и Украйна, но когато разберат, че трябва да минат през българска лицензирана фирма за тази търговия, се отказват. **П**

Позиция Министерството по-скоро подкрепя

► Още в средата на годината, след като правителството изплати последната държавна субсидия за тютюн, министър Найденев обеща на производителите да се намери начин да бъдат либерализирани отношенията между

тях и прекупвачите.

► През октомври Найденев коментира, че либерализиране е добре да има, но трябва да се внимава дали пълното премахване на лицензираните посредници няма да създаде хаос на пазара. ► От министерството разработваха и проект за промени, който трябваше да отрази идеята да се действа внимателно.

► Все пак обаче на първо четене в земеделската комисия беше одобрен проектът на депутатите. Според депутатите от опозицията обаче промените в този деликатен сектор трябваше да дойдат от експертите на министерството, а не от депутати, които не са достатъчно запознати със сложната система в сектора.

50 ГОДИНИ

ЕЛХИМ ИСКРА

ПИОНЕР И ВОДЕЩ ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ОЛОВНО-КИСЕЛИ АКУМУЛАТОРИ

Честит Юбилей

на ветераните и днешните работници и специалисти, изковали традициите и авторитета на фирмата, с пожелание за много здраве и радости на вас и вашите семейства!

Празнични поздравления отправяме към нашите партньори от страната и чужбина, към многобройните ни клиенти, благодарение на които "Елхим-Искра" продължава устойчивото си развитие като съвременно европейско предприятие!

от Съвета на директорите

www.elhim-iskra.com

Нов опит за лобизъм в Закона за автомобилните превози

Поредната поправка може да отмени забраната деца да се возят на автобуси, по-стари от 10 години

„Въвеждането на 10-годишно възрастово ограничение за автобусите, които превозват деца, е чисто административна мярка и не решава проблема с безопасността

Станислав Иванов,
genymam от ГЕРБ

► Въпросът на какви критерии трябва да отговарят автобусите за превоз на деца засега е на път да се реши в полза на превозвачите

Месец след като забраната за превоз на деца с автобуси над 10 години мина на първо четене в парламента, тя е на път да отпадне. Депутатите от ГЕРБ ще предложат това при второто четене на промените в Закона за автомобилните превози в парламентарната комисия по транспорт. В първоначално внесения от кабинета вариант на проектозакона се предвиждаше автобусите, които извършват организиран превоз на деца, да бъдат под 10-годишни, а шофьорите - на възраст между 25 и 60 години.

Предложения

Промените в закона са подготвени от транспортното министерство, но превозвачите се обявиха против тях и явно са били чути. Между две четения на проектозакона в парламента от ГЕРБ ще предложат възрастово ограничение за машините да отпадне, а в замяна да бъде въведен допълнителен технически преглед. „Автобусите, превозващи деца, ще минават два годишни прегледа, както останалите средства за обществени превози. При тези прегледи обаче ще заложим допълнителни критерии за безопасност, които машините трябва да покриват”, обясни Станислав Иванов, депутат от ГЕРБ и член на транспортната комисия. Според него така реално ще се гарантират техническата изправност и безопасност-

та на тези автобуси - нещо, което не може да стане с механичното въвеждане на възрастово ограничение.

Позицията на депутата съвпада с тази на превозвачите. „Това, че един автобус няма 10 години експлоатация, не означава, че е по-безопасен”, коментира председателят на Националната асоциация за детски и младежки туризъм и управител на „Съррайз травърл” Владимир Гатев. По думите му безопасността е функция на техническата изправност на машината и на квалификацията на шофьора. Това е причината от асоциацията да настояват за по-чести технически прегледи, като например вместо 2 пъти те да са 3 пъти годишно за автобусите, превозващи деца.

На кантар

Експерти от транспортния бранш засега посрещат предпазливо замисленото отпадане на 10-годишното ограничение от текстовете на закона. Бившият председател на парламентарната транспортна комисия Йордан Мирчев заяви, че възрастов срок за детските автобуси е добре да има. „Дори и да няма обаче, е абсолютно наложително те да минават обстоен технически преглед поне два пъти годишно”, коментира той. От транспортното министерство, което е автор на текстовете за възрастово ограничение за детските автобуси, заявиха, че са

склонни да обсъждат различни варианти, стига те да защитават обществен интерес и да не отварят врати за корупционни практики. Тази позиция преди дни заяви и зам.-министърът на транспорта Камен Кичев. „Ще бъдем абсолютно категорични - не можем по никакъв начин да подлагаме сигурността на децата и на най-малкото съмнение”, каза той по време на дискусия за промените в Закона за автомобилните превози. Тогава обаче отпадане на текста за 10-годишното възрастово ограничение от проектозакона не беше дискутирано.

Сметки Инвестицията не е рентабилна

► В подкрепа на тезата си срещу 10-годишното ограничение за възрастта на детските автобуси превозвачите изтъкват и икономически аргументи. Според Владимир Гатев от Националната асоциация за детски и младежки туризъм в някои общини почти липсват автобуси с над 40 места, каквито най-често се използват при ученически екскурзии, на възраст под 10 години. Това означава, че фирмата превозвач в района трябва да купи нов авто-

2

► пъти годишно минават технически прегледи превозните средства за обществен транспорт в момента

Предистория

Промените в Закона за автомобилните превози имат богата предистория, в която не липсват и подозрения за лобистки интереси. През пролетта поправките в закона бяха спрени от премиера Бойко Борисов след

скандал с опита да отпадне категоризацията на автобусите, които превозват деца. Тя беше въведена след трагичния инцидент в река Лим, при който загинаха 12 деца. Тогава, както и сега, текстовете бяха променени между първо и второ четене на проектозакона в комисията по транспорт. Практика, която явно е на път да се превърне в обичайна за ГЕРБ. Станислав Иванов обаче защити отпадането на категоризацията с аргумента, че тя не гарантира безопасност на превозите. Според него тя се извършва по международната система за категоризация

на автобусите за туризъм IRU, която засяга основно комфорта в превозните средства. „Единственият елемент, който имаше отношение към безопасността на пътниците по тази система, беше антиблокиращата система на спирачките. Това, че я имаше обаче, не означава, че е работила”, посочи депутатът. В защита на тезата си той даде пример с автобус с група деца от Ботевград, който преди няколко месеца се запали в тунел на магистрала „Хемус”. „И този автобус беше категоризиран”, посочи Иванов.

Рагостина Маркова

Позиции Ниската възраст на автобусите не значи безопасност

► Въвеждането на 10-годишно възрастово ограничение за автобусите, които превозват деца, е чисто административна мярка, заяви депутатът от ГЕРБ Станислав Иванов. Според него по-ниската възраст на автобусите дава известни гаранции, че те ще са оборудвани със съвременни системи за безопасност. Няма обаче гаранция, че тези превози най-често се извършват по минимални цени, изтъкна превозвачът.

да се превозват само с автобуси под 10 години да бъде заменено от серия мерки, свързани с техническата изправност. ► Какви ще са те, ще бъде решено на второ четене на промените в Закона за автомобилните превози, което ще продължи тази седмица. ► Най-вероятно от ГЕРБ ще предложат изисквания към автобусите, като наличие на електрическа система на спирачките, ограничител на скоростта, и вероятно - предпазни колани на всички седалки. При техническите прегледи впоследствие ще се следят тези системи са в изправност, посочи Станислав Иванов.

Депутатите чакат отговори за изготвянето на меморандума за АЕЦ „Белене“

От ГЕРБ отказа да коментират дали е редно документът да се пише от експерти, близки до проекта

Липса на достатъчно подготвени кадри в Министерството на икономиката енергетиката и туризма или обслужване на двойни интереси - така коментираха представители на властта факта, че меморандумът за създаване на проектна компания за АЕЦ „Белене“ е изготвен от лице, свързано с енергийния бос Богомил Манчев.

Както в „Пари“ писа, в първоначално публикувания документ на интернет страницата на икономическото министерство е посочено, че меморандумът е изготвен от юриста Мария Бижева, която е близка до фирми, управлявани от Богомил Манчев. До 2009 г. Бижева притежава 50% във фирма „Евро Лигал Груп“. Впоследствие фирмата става изцяло собственост на Румен Манолов, който в момента е в борда на фирма „Електромет“. Неин изпълнителен директор пък е Богомил Манчев.

От икономическото министерство предположиха, че Бижева е консултирала руската страна при писането на меморандума, и отчетоха като грешка, че техническите данни за това не са били премахнати.

Лошо, ако няма кадри

„Фактът, че подобен документ е изготвен от външни експерти, може би означава, че в икономическото ведомство е унищожен целият потенциал.“ Това заяви за в. „Пари“ бившият енергиен министър от тройната коалиция Петър Димитров. По думите му при предишното управление в изготвянето на такива споразумения е било невъзможно да се включат външни експерти.

Според червения депутат притеснително е, че в хода на преговорите за важни за страната ни проекти официалните делегации не са запознати с подробности около преговорите.

Двоен агент

Още по-конспиративна теория имаше съпредседателят

„Ако се окаже, че в министерството е унищожен целият потенциал за подготовка на такива документи, тогава е възможно да са прибегнали до външни експерти

Петър Димитров,
депутат от „Коалиция за България“ и бивш икономически министър

„Не е редно фирмата, която е избрана за определена функция от българското правителство, да готви документи за руската страна. Това означава, че някой е излъгал българското правителство и играе нещо като двоен агент

Иван Костов,
съпредседател на Синята коалиция

на Синята коалиция Иван Костов. Според него този, който е имал интерес изготвянето на меморандума да бъде от външно лице, обслужва и руските интереси. По думите на Костов не е редно фирма, която е избрана за определена функция от българското правителство, да изготвя документи за руската страна. „Това означава, че някой просто е излъгал българското правителство и играе нещо като двоен агент“, коментира Костов.

В търсене на интереси

Фирмата на Богомил Манчев „Риск Инженеринг“ участва в АЕЦ „Белене“ чрез дъщерната си компания „Джи Си Ар“, което е консултант и архитект-инженер в проекта. Дружеството трябва да контролира изграждането на централата. Манчев е определен за един от идеолозите на втората атомна мощност у нас.

Меморандумът е написан от лице, близко до консултанта, изготвил инженеринговия проект, тъй като най-вероятно то е добре запознато със спецификата. Така коментира случая депутатът от ГЕРБ Валентин Николов. Той обаче отказа да коментира дали това е редно или нередно.

Елина Пулчева

2010 **1000me**
НАЙ-БОГАТИ БЪЛГАРИ
КУПЕТЕ ОТ

inmedio RELAY ПИНГВИНИТЕ orange center
Пари BONNIER Business Press International

Тесни връзки

Задържан е шеф на енергийна фирма

► МВР е задържало бизнесмен за източване на ДДС от енергийна фирма. По непотвърдени данни става въпрос за човек от компанията „Обединени енергийни търговци“. Седалището на фирмата в София е на същия адрес, на който е регистрирана и „Енергийна финансова група“, в чийто съвет на директорите участва Богомил Манчев.

► По данни на МВР арестуваният е източвал ДДС и е осъществявал сръжавата с акциз от доставка и транзитиране на електроенергия. По първоначална информация щетите за бюджетта са в размер на над 16 млн. лв.

► Арестът на бизнесмена е резултат на проведена операция в Стара Загора, Казанлък, Бургас, Варна и София. Акцията е насочена срещу организирана престъпна група, която се е занимавала с ДДС измами и източване на ДДС в големи размери.

Рагослава Димитрова

Брюксел поиска България да докаже, че може да управлява средствата за земеделие

Еврокомисарят по земеделие Дачиан Чолош е скептичен към искането на Мирослав Найденов за прехвърляне на средства от една към друга мярка

България трябва да докаже, че може да управлява европейските средства за земеделие правилно. За това

призова при посещението си в България еврокомисарят по земеделие Дачиан Чолош. Той обаче е скептичен към искането на земеделския министър Мирослав Найденов да може да се прехвърлят средства от една селскостопанска мярка към друга. Целта е да има възможност за по-голямо финансиране от мерките, към които има сериозен интерес. „Прехвърлянето

на пари от една мярка към друга в рамките на една от програмата не е проблем. Но ако страната иска да преразпредели пари измежду различни оси, ще се наложи да представи сериозни аргументи“, обясни Чолош.

Стремеж към еднаквост

Еврокомисарят по земеделие каза, че иска в новата обща селскостопанска по-

литика на Европейския съюз да има повече равнопоставеност между отделните страни членки. „Това обаче не означава, че те ще получават еднакви средства“, обясни още Чолош.

Мирослав Найденов и Бойко Борисов са предложили таванът за директните плащания на земеделските производители да бъде достигнат през 2014 г., а не през 2016 г., както е

заложено. Това е обсъдено с еврокомисаря Чолош, който подкрепя искането.

„Ако това се случи, България ще получи допълнително 226 млн. EUR“, каза Мирослав Найденов. Дебатът за по-бързо изравняване на субсидиите между старите и новите членки в момента е актуален в Брюксел. Окончателно решение за това обаче се взима от Европейския парламент, а не от ЕК.

Погкрена

В рамките на тази седмица на българските животновъдци ще им бъдат изплатени 74 млн. лв. като национално доплащане на глава добитък, каза Найденов. Млекопроизводителите пък ще получат 24 млн. лв. Министърът коментира, че в началото на следващата година националните доплащания ще бъдат в размер на 300 млн. лв.

Парламентът все пак одобри национализацията

От началото на следващата година 100 млн. лв. ще бъдат прехвърлени от професионалните пенсионни фондове в НОИ

С дълги спорове и закани за съд в събота депутатите приеха промените в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Управляващите решиха спестяванията в професионалните пенсионни фондове на хората от първа и втора категория труд, които ще се пенсионират до края на 2014 г., да бъдат прехвърлени в Националния осигурителен институт (НОИ). Сумата, която ще бъде прехвърлена в началото на следващата година, е 100 млн. лв., а от 2011 г. ранните пенсии ще се изплащат само от професионалните фондове.

Дългите спорове

Идеята за прехвърляне на пари от професионалните пенсионни фондове дойде през ноември. Тогава правителството искаше да се преместят всичките натрупани 500 млн. лв. Около седмица след това управляващите отстъпиха от идеята си, защото тя беше посрещната остро от ръководството на фондовете и икономисти. Депутатите също дадоха заден ход - повечето от ГЕРБ бяха против, като неофициално коментираха, че тази идея

няма да мине. Другите парламентарно представени партии също се противопоставиха. Само „Атака“ прегърна идеята. Месец по-късно обаче промените в КСО вече са факт.

Срещу национализацията

„Вие казвате, че това, което правите, е в полза на хората. Ако вие сте прави и това, което се случва, е добро за хората, които имат индивидуални партии, дайте им възможност сами да си ги преместят“, заяви съпредседателят на Синята коалиция Мартин Димитров. Той смята, че това ще се отрази сериозно на икономиката, защото чуждестранните меди пишат, че в България се извършва частична национализация. „Оттук нататък всеки инвеститор ще знае, че в тази страна има национализация“, коментира Димитров. Негативното отражение върху чуждестранните инвестиции беше една от основните причини икономистите да реагират против прехвърлянето на средства от пенсионните фондове към НОИ.

От ДПС също изразиха несъгласието си с прехвър-

лянето на средства, а Хасан Адемов поиска отказ от тази идея. Единствени привърженици останаха депутатите от „Атака“. „Парите от индивидуалните партии са потънали, професионалните фондове работят лошо“, коментира Павел Шопов, депутат от „Атака“ и заместник-председател на парламента.

Отговорът на социалния министър Тотю Младенов беше, че спорната мярка в кодекса е съгласувана с работодателите и синдикатите, а фондовете са признали, че няма да могат да изплащат полагащите се пенсии от догодина. По думите на Младенов това решение цели да се защитят хората с индивидуални партии.

Закани за съг

Депутатите от Синята коалиция се заканиха да сезират Конституционния съд заради решението за частично прехвърляне на средства от фондовете. Причината е, че според тях това е национализация. Сините събират подписи срещу това решение за промени в КСО. Нужни са им 48 подписа, а досега имат 15.

Рагослава Димитрова

► Социалният министър Тотю Младенов обясни, че спорните текстове са съгласувани с работодатели и синдикати

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Решено Таван на пенсиите до 2014 г.

► Депутатите решиха таван на пенсиите да има до края на 2013 г. и да отпадне от началото на 2014-та. Според досега действащите текстове таванът трябваше да отпадне още в края на следващата година.

► Таванът ще се определя от 1 юли всяка година и ще е в размер на 35% от максималния осигурителен доход за календарната година. Сега таванът се определя на база на максималния осигурителен доход от преходната година.

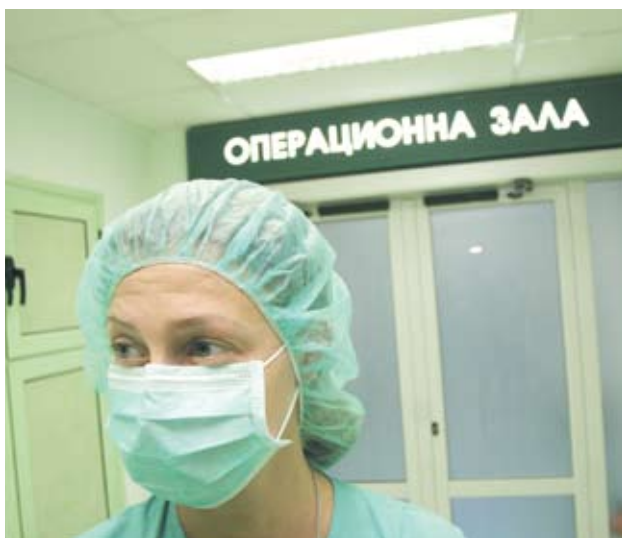
► Вноската за задължителните пенсионни фондове ще се увеличи с 2 процентни пункта от 2017 г., решиха още депутатите.

► От 2015 г. ще се увеличи възрастта за пенсиониране на работниците от първа и втора категория. ► От следващата година отпада надбавката, която се плаща към пенсиите на навършилите 75 години.

Здравното министерство орязва половината пари за спешна помощ

И спешната помощ вече ще се финансира от делегирани бюджети, а според лекарите отделенията ще бъдат принудени да връщат пациенти

От следващата година общите средства за спешните отделения към болниците ще бъдат намалени с около 50%. Това съобщи зам.-министърът на здравеопазването д-р Михаил Зортев. Редуцирането на парите ще бъде направено с въвеждането на нова методология за финансиране на приемните отделения към лечебните заведения. Тя предвижда формирането на годишни бюджети за спешните отделения, подобни на делегираните на болниците. Стойността на тези бюджети ще се определя на базата на брой обслужено население в дадената област в страната. Досега болниците получават 20 лв. на преминал през спешното отделение пациент и въпреки това директорите им твърдяха, че парите са крайно недоста-

► Лечебните заведения вече ще провеждат тръжни процедури за лекарства на онкоболни и пациенти на диализа

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

тъчни. Мярката се въвежда, защото проверка на институцията е установила, че само 30% от близо 900 хил. пациенти, преминали през спешните отделения тази година, са били интензивни случаи. От началото на 2011 г. пациентите с леки травми и заболявания ще бъдат пращани към центровете на общопрактикуващите лекари с 24-часово дежурство.

За целта тези кабинети ще бъдат финансирани с 9 млн. лв. от НЗОК.

Действия без логика

„Няма логика в това действие на Министерството на здравеопазването. Вместо да дадат допълнителни средства на спешните отделения, те ще плащат повече на личните лека-

ри“, коментира д-р Стойчо Кацаров от неправителствената организация „Център за защита на правата в здравеопазването“. Според него кабинетите на личните лекари не разполагат с толкова добра техника и ресурс, за да обслужват много на брой пациенти с различни травми и заболявания.

Според председателя на асоциацията на лекарите в болничната помощ д-р Динчо Генов тази мярка няма да намали потока от пациенти към спешната помощ, просто ще накара лекарите да връщат всеки, „който може да ходи“.

НЗОК ще плаща за редки заболявания

Още от началото на януари догодина здравната каса ще поеме финансирането на лечението на редки заболявания, съпътстваща хормонална терапия при някои онкологични заболявания и поддържане на пациенти след трансплантация. Тогава ще бъде променен и начинът, по който се правят тръжните процедури за лекарства за онкоболни и за хора на диализа. Досега

От кухнята Трайчо Трайков иска конкуренция в здравеопазването

► Задължителните здравни вноски за гражданите, с които сега се разпорежда само Националната здравноосигурителна каса, да преминават на разположение и на частните фондове. Това е предложил енергийният министър Трайчо Трайков по време на заседанието на Министерския съвет, когато беше приета Концепцията за по-добро здравеопазване.

► „Искам да попитам

министър Константин какво е основанието да не се предлага по-радикална промяна в закона, по който оперира Националната здравна каса. Очевидно работата не се върши добре. Защо настояваме да няма конкуренция в тази област, а да остане същият модел“, казва Трайков.

► Здравният министър г-р Стефан Константинов бързо отговаря, че това не е възможно и че няма да промени по никакъв начин нещата, даже ще ги обърка още повече. Въпреки това обаче той се съгласява, че в здравеопазването има място за конкуренция, но „регулирана“.

търговете за лекарства се провеждаха от Министерството на здравеопазването. Те обаче често се бавеха и на болните им се налагаше да прекъсват лечението си. От март следващата година търговете за тези медикаменти ще се правят от болниците за лечение на онкоболни и за пациенти на диализа. Така според

министерството няма да има забавяне в доставянето на лекарства. За целта тези лечебни заведения ще получат допълнително финансиране. Общият бюджет за медикаменти на онкоболни през 2011 г. ще е 110 млн. лв., което е с около 12% повече, отколкото тази година.

Елена Петкова

ТВОЯТ НАЧИН НА ЖИВОТ

ТВОЯТА КРЕДИТНА КАРТА

www.artcard.bg

или на телефон **0700 17 5 71**
(на цената на един градски разговор за абонати на БТК)

Европейските банкери ще се разделят с огромните бонуси

Новите правила ще влязат в сила от 1 януари, но ще засегнат бонусите и за тази година

Европейските топбанкери ще забравят за огромните бонуси, поне през следващите пет години. Такава е перспективата, след като Комитетът за европейски банков надзор (CEBS) обяви новите правила за изплащане на бонусите към служителите на европейските банки. Ограниченията при финансовите стимули ще засегнат не само служителите на европейските банки, опериращи на територията на европейското икономическо пространство (страните от ЕС плюс Норвегия и Исландия), но и на техните клонове в други държави. Правилата няма да важат единствено за Швейцария, която не е част от европейското икономическо пространство. Все пак и там бяха наложени някои ограничения за банковия сектор, макар и да няма посочени граници за плащаните бонуси в брой.

Правила

Новите правила ще влязат в сила от 1 януари 2011 г., което означава, че те ще засегнат бонусите за тази година, които се плащат в периода януари - февруари. Възнагражденията ще бъдат ограничени въз основа на приходите и

20%

▶ от бонусите ще бъдат изплащани веднага и в брой, останалите ще се разсрочват за глъз период

50%

▶ от финансовите стимули ще са под формата на пари, а останалите като акционерно участие

▶ **Големите европейски банки изразиха опасения, че ще загубят най-добрите си служители в посока на конкуренти, които не са базирани в Европа**

СНИМКА REUTERS

ще подлежат на връщане, ако се окаже, че са дадени за рискови действия. Освен това банкерите ще получават

едва 20% от парите си веднага и в брой, а останалите ще бъдат забавяни за период от 3 до 5 години в зависимост

от рисковия профил на служителите. В сила влиза и едно предложение, което започна да се коментира още в нача-

лото на финансовата криза. Според това предложение едва 50% от бонуса ще се получават под формата на

пари, а останалите 50% ще са като дялово участие в институцията.

Опозиция

Приетите от CEBS правила спрямо европейските банки са много по-строги от тези, които в момента важат в САЩ и Азия. Това според банкерите ще намали конкурентоспособността и европейският банков сектор ще бъде сериозно увреден. Фактът, че ограниченията ще важат и за клоновете на банките извън ЕС, носи опасения и за миграция на банкери.

От HSBC и Standard Chartered вече алармираха, че може да загубят най-добрите си служители, които е възможно да се насочат към конкуренти, които не са базирани в Европа. Сегашните правила са по-строги дори от тези, които Асоциацията на британските банкери одобри през октомври. Говорител на британския регулатор, който е част от CEBS, заяви, че правилата на двата регулатора ще бъдат синхронизирани в най-кратки срокове.

Според Анджела Найт, главен изпълнителен директор на Британската асоциация на банките, такъв вид ограничения трябва да се въведат и в САЩ и Азия, за да няма трудности за бизнеса в Европа и за стотиците хиляди работещи в сектора, и зависят от финансовата индустрия. □

Китайският дисидент Лю Сяобо получи задочно Нобеловата награда за мир

В последния момент Сърбия се отказа да бойкотира церемонията

Китайският дисидент Лю Сяобо беше удостоен с Нобелова награда за мир на церемония в Осло, на която лауреатът не присъства. Обявяването на приза беше посрещнато с бурни овации, а на мястото му в залата беше поставена грамотата му.

Власт и политика

За първи път от 74 години насам престижната награда не беше връчена лично. Миналата година Лю Сяобо беше осъден на 11 години затвор в Китай за подривна дейност, целяща да промени еднопартийната политическа система в страната. Пекин прие обявяването му за лауреат за лична обида и описа наградата като удар срещу политическата и юридическата система на страната.

Властите поставиха съпругата и поддръжниците на Лю под домашен арест,

▶ На мястото на Лю Сяобо в залата в Осло беше поставена грамотата му

СНИМКА BLOOMBERG

за да не могат да получат приза вместо него. По време на церемонията в петък в Китай за час бяха блокирани сайтовете на западните медии, както и телевизиите CNN и BBC. Под натиск от Пекин 18 държави, сред които Русия, Куба и Иран, бойкотираха

връчването на наградите в Осло. В последния момент Сърбия се отказа да бойкотира церемонията.

Призив

В речта си председателят на Нобеловия комитет за мир Торборн Ягланд призова за освобождаването на Лю,

което беше посрещнато с аплодисменти от присъстващите в залата. „Той не е направил нищо лошо и трябва да бъде освободен“, каза Ягланд и добави, че това не е „награда срещу Китай“. Китайското външно министерство нарече приза „политически фарс“. □

ДАКСИ Глобал www.daxy.com

НАЙ-ЦИТИРАНИЯТ СОФТУЕР ЗА ФИРМЕННО РАЗУЗНАВАНЕ, ДОСТЪПЕН ONLINE

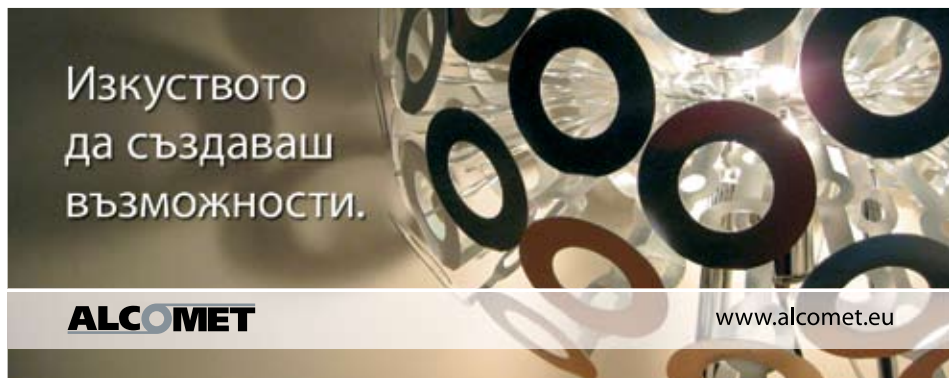
Търсите надеждни партньори в дадена област;
Проучвате конкретна фирма, организация или лице;
Правите ежедневни справки за имена, адреси, телефони, email и др.
Използвате го за намиране на нови фирми.

www.daxy.com

от 40% до 60% ПОВЕЧЕ ТЪРСЕНИЯ
 с всеки закупен достъп чрез online заявка до 22 декември

ДАКСИ

02/ 971 45 96; 02/ 873 10 14

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Две компании от групата на Generali влизат в КТБ

Мажоритарният собственик на банката Цветан Василев запазва дела си без промяна

Две застрахователни дружества от структурата на италианската Generali - Fata Assicurazioni Danni S.p.A и Fata Vita S.p.A, са придобили миноритарно акционерно участие в капитала на Корпоративна търговска банка АД. Това съобщиха от трезора чрез информационната система на Българската фондова борса. В две сделки на официалния пазар на БФБ в петък бяха изтъргувани 160 000 акции на КТБ, което е 2.67% от капитала на банката. Цената се понижи с минималните 1.39% до 61.14 лв. за брой, а общата стойност на двете сделки е 9 782 240 лв. От банката не съобщиха кой е продавачът на акциите.

Продавачи без портфейл

Продавачът категорично не е „Бромак“, обясни за в. „Пари“ едноличният собственик на дружеството и председател на надзорния съвет на КТБ Цветан Василев. По думите му купувачите са се сдобили с акции от фрий-флоута на банката, който се търгува на борсата. В последната година обаче през борсата са преминали по-малко акции, отколкото в единична сделка в петък.

Обяснението, че купените акции са от свободните на КТБ, изключва като продавач да е и вторият по големина акционер Bulgarian acquisition company П S.A.R.L., която е собственост на Държавния общ резервен фонд на султаната Оман.

Сред най-вероятните продавачи са дружеството „ТЦ - Институт по микроелектроника“ (ТЦИМЕ) АД или EFN - International financial ventures Lim. Според последния списък с акционери към края на април 2010 г. ТЦИМЕ притежава 112 375 акции, а чуждата компания - 115 906 акции.

Цветанов обясни, че решението за придобиване на дял в КТБ е гласувано на заседание на борда на директорите на главната компания в групата - Generali, което е сигнал за дълготрайните намерения на инвеститорите.

Синергия на хоризонта

„Тази инвестиция ще доведе до задълбочаване на сътрудничеството между Корпоративна търговска банка АД и ЗАД „Виктория“ АД, което е с мажоритарен акционер Fata Assicurazioni Danni S.p.A“, се казва в официалното съобщение на

► **Мажоритарният собственик на КТБ Цветан Василев прогължава дял от 57.3% от банката**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

банката. То ще открие нови хоризонти в други сфери на финансовото и застрахователното посредничество. „Виктория“ и КТБ и до

момента работеха в добра синергия“, каза Василев. По думите му застрахователната компания няма да се превръща в придатък

на банката, а ще се развива според изискванията на пазара.

За десетмесечието на 2010 г. КТБ отчете печал-

бата от 60 млн. лв., а само за октомври положителният финансов резултат беше 4.7 млн. лв.

Мирислав Иванов

Новото предложение на КФН за таксите вече се подкрепя от бизнеса

Тази седмица различните асоциации ще дадат становищата си на надзора

Различните браншови организации в небанковия финансов сектор вече са склонни да подкрепят увеличението на таксите на Комисията за финансов надзор. Съгласието беше постигнато след като надзорът се отказа от предварителния си план да увеличи рязко таксите между 2 и 5 пъти. Новите

тарифи ще са с около 50% по-високи в сравнение с досегашните.

Проблемът е в държавата

„Проблемът не е в таксите, а в държавата, която с отношението си към тази институция поставя съществуването ѝ на карта, след като не отпуска повече пари“, е мнението на Мими Виткова, председател на Асоциацията на лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване (АЛДДЗО). По думите ѝ чрез глобите, които

събира, КФН вкарва пари в републиканския бюджет, но обратното не се случва. „Държавата се отнася твърде некоректно към КФН, която трябва да плаща през следващата година за членството си в европейските надзорни институции. Това членство беше подписано от Министерството на финансите, което сега не дава тези пари“, твърди Мими Виткова. Тя добави, че новият, по-мек вариант ще се приеме, тъй като впечатленията ѝ са, че се подкрепя от различните браншове.

„В момента в асоциацията върви нормален работен процес на обсъждане на новото предложение на КФН“, каза и Стоян Тошев, председател на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД). „Когато сме готови с конкретно предложение, ще го изпратим в КФН“, добави Тошев. Управляващите дружества и инвестиционните посредници бяха сред най-яростните противници на предварително обявените увеличения.

В началото

Подкрепа за новия, по-мек вариант на тарифата има от застрахователи и пенсионни дружества. „Моето мнение е, че ако има увеличение на таксите, то трябва да е плавно, да се съобразим, че все още сме в криза“, каза Орлин Пенев, председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ). Според него всички са единодушни, че трябва силен надзор, за какъвто са нужни много пари. „Сега ще има подкрепа, защото от надзора са се съобрази-

ли с бележките на бизнеса“, каза Никола Абаджиев, председател на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО).

Новият проект за таксите е предоставен на асоциациите за предложения и препоръки. През тази седмица заинтересованите лица ще изпратят на комисията своите бележки по случая, като през втората половина на седмицата ще има среща между ръководството на КФН и браншовите организации.

Атанас Христов

Продажбите на нови коли се

Промоции, отстъпки и променени нагласи на потребителите са сред

След две години на непрекъснато понижаване в продажбите на нови автомобили в България през ноември пазарът обрна тенденцията и отчете ръст. Това показват изчисленията на в. „Пари“ върху статистиката на Асоциацията на автомобилните производители и техните оторизирани представители в България (ААП). Продажбите на нови леки автомобили през ноември 2010 г. са се увеличили с 9.7% на годишна база, като през миналия месец продадените коли са 1794. Година по-рано те бяха 1636. От януари 2008 г. до октомври тази година пазарът непрекъснато отчиташе по-малко продажби заради кризата и свитите доходи на населението

Отстъпки и психика

Въпреки отчетения ръст продажбите остават малко на брой. Дори смешно малко. Например през миналия месец на тази година са продадени десет мотора,

а през ноември миналата година само два, което е 5 пъти (400%) ръст на годишна база. Силно повишение има и при продажбите на автобуси и камиони. През ноември тази година са продадени 126 бройки в сегмента, което е със 117.2% повече спрямо същия месец на миналата година. Сумарно през миналия месец са продадени 1920 коли, автобуси и камиони, което е с 13.3% повече от продадените 1694 бройки през ноември 2009 г.

Мениджъри в бранша обясняват обратата с коледните промоции и намаления, които дават автомобилните фирми. Освен това вече се променят и нагласите на потребителите и те започват да се успокояват и да купуват. „Забелязват се признаци за подобряване на бизнес климата в страната и позитивните нагласи на потенциалните купувачи ги карат да се огледат за възможностите, които предлагат автомобилните фирми”,

каза Стоян Желев, председател на ААП и изпълнителен директор на „София Франс Ауто”. Според Димо Николов, управляващ директор в „Мото-Пфое”, ръстът се дължи на много ниските нива от ноември миналата година, когато беше разгарът на кризата. „Основната причина за повишаването на продажбите през ноември е, че в последните два месеца на годината тези, които искат да купуват, го правят заради отстъпките”, коментира Асен Асенов, изпълнителен директор на „Авто Юнион Груп”. По думите на Иван Антров, бранд и ПР мениджър в „Тойота Балканс”, една от причините за повишението е сезонният характер в продажбите, които са най-силни през ноември и декември. „През ноември миналата година по неясни причини сезонността се наруши. Тази година обаче нещата си дойдоха на мястото и сезонността започна да се случва”, добави Иван Антров.

С натрупване

За единадесетте месеца на тази година спадът се забавя до 29.7%, а за януари - октомври беше 32.9%. Продадените леки коли в края на ноември 2010 г. са 16 560, което е с 30.1% по-малко от същия период на миналата година. Спадът в продажбите на автобуси и камиони за януари - ноември е 18.9% до 767 бройки. Според бранша пазарът през тази година ще отчете между 25 и 30% спад на продадените коли спрямо 2009 г. Мениджърите на дистрибуторите са на мнение, че декември ще е малко по-добър от ноември.

Заради ниската база на продажбите през тази година е съвсем нормално да се очаква през 2011 г. пазарът да расте, твърдят от сектора. Според шефовете на автомобилните фирми обаче едва ли този ръст ще е много голям и възстановяване на пазара ще се види след 2012 г.

Атанас Христов

Понижението през 2010 г. ще е 30%

Причините за ръста на продажбите през ноември са комплексни. От една страна, забелязват се признаци за подобряване на бизнес климата в страната и позитивните нагласи на потенциалните купувачи ги карат да се огледат за възможностите, които предлагат автомобилните фирми. От друга страна, предлаганите през последния месец промоции са наистина много атрактивни и сделките се случват. Спадът за единадесетте месеца е сериозен заради

Стоян Желев, председател на ААП и изп. директор на „София Франс Ауто”

Предлаганите през последния месец промоции са наистина много атрактивни и сделките се случват

негативите от предходните месеци. Чисто математически не би имало друго възможно обяснение. Тряб-

ва да отбележим отново, че и през предишните месеци спадът забавяше темпа си спрямо съответния месец от предишната година.

Едва през ноември обаче се получи обрат на тренда в посока нагоре. Понижението през 2010 г. ще е около 30%, тъй като е трудно оставащият декември да промени драстично резултатите. Надявам се през следващите месеци възходящият тренд да се запази и през 2011 г. да отчетем ръст на автомобилния пазар.

Напълно е възможно пазарът да върви само нагоре през следващата година заради ниската база. За да се случи това, трябва преди всичко икономиката ни да заработи на по-високи обороти, това да подхрани оптимизма на фирмите и гражданите, всички постепенно да се отърсят от страховете си за бъдещето и да започнат да потребяват, вместо да кътат „бели пари за черни дни”. Това ще е добре за всички в България, не само за нашия пазар. ■

Областен управител на Област Враца ОБЯВЯВАМ

I. На основание Заповед № 81/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца
Търж. с тайно наддаване за отдаване под наем на имот – частна гържавна собственост, представляващ: два гаража, масивна конструкция, със застроена площ 58,00 кв.м., с предназначение: за стопанска дейност, при начална наемна /месечна/ тръжна цена 230,00 лв. без ДДС.

II. На основание Заповед № 82/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца
Търж. с тайно наддаване за отдаване под наем на имот – частна гържавна собственост, представляващ: помещение № 4 с полезна площ 52,80 кв.м., разположено на първи етаж от три етажна Административно-производствена сграда, с предназначение: за стопанска дейност, при начална наемна /месечна/ тръжна цена 230,00 лв. без ДДС.

Имотите са разположени в УПИ III, пл. № 1371 в кв. по плана на гр. Мездра, одобрен със Заповед № 111/20.02.1989 г. на Кмета на Община Мездра, с адрес: ул. „Александър Стамболийски” № 81, гр. Мездра

Търговете ще се проведат в сградата на Областна администрация – Враца, гр. Враца, бул. „Демокрация” № 1, в заседателната зала на IV етаж на 04.01.2011 г., в следния ред: обявения със Заповед № 81/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца от 10:00 часа, обявения със Заповед № 82/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца от 11:00 часа.

Оглед на имотите могат да се извършват на място всеки работен ден от 9,30 часа до 16,30 часа в периода от 13.12.2010 г. до 03.01.2011 г. включително

Тръжните документи са на стойност 30,00 лв. с ДДС и се предлагат за закупуване всеки работен ден от 09,30 часа до 16,30 часа в периода от 13.12.2010 г. до 03.01.2011 г. включително, в сградата на Областна администрация – Враца, бул. „Демокрация” № 1, ет. 1 стая 101.

Заявленията за участие и ценовите предложения от кандидатите ще се приемат в сградата на Областна администрация - Враца, етаж 1, стая № 101 до 16:30 часа на 03.01.2011 г.

Депозит, на стойност 50% от началната тръжна цена на имота, който ще се отдава под наем, а именно: за тържа обявен със Заповед № 81/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца в размер на 138,00 лв. с включено ДДС, за тържа обявен със Заповед № 82/10.12. 2010 г. на Областен управител на Област Враца в размер на 138,00 лв. с включено ДДС, се внася по банков път по номерната сметка на Областна администрация – Враца при ОББ АД клон Враца IBAN BG94UBBS80023300120635.

До тържа се допускат лица, внесли депозит, закупили тръжни документи и подали заявление за участие в тържа.

Стабилните ръстове ще са след 2012 г.

Много искам да вярвам, че причината за повишаването на продажбите през ноември е, защото нещо се случва на автомобилния пазар и икономиката върви нагоре. Няма обаче много индикации нещо да става в икономиката ни, защото расте експортът, но не и вътрешното потребление. Миналата година по това време в разгара на кризата пазарът отчете много ниски нива на продажбите и затова сега виждаме този статистически ръст. Декември не знам дали ще е по-добър. Не смея да използвам прилагателните силен и слаб, защото не са подходящи

индикации за това, но само на макрониво. Докато се стигне и до микрониво и хората започнат да потребяват повече, ще мине време. Вярвам, че следващата година ще има ръст, но той ще е по-скоро символичен, преди да се завърти колелото на икономиката. Ще видим спиране на спада, леко стабилизиране и ръст през втората половина на годината. Стабилните повишения обаче ще са през 2012 и 2013 г. ■

Димо Николов, управляващ директор в „Мото-Пфое”

Не смея да използвам прилагателните силен и слаб, защото не са подходящи

Промоциите са в основата на ръста

Основната причина за повишението на продажбите през ноември е, че в последните два месеца на годината тези, които искат да купуват, го правят заради отстъпките, които дават дистрибуторите. Има и отложено потребление, при което някои бюджетни фирми, които искат да закриват бюджетите си за определени дейности, правят покупки на коли. Възможно е част от сделките да са реекспорт. Според мен около 10-15% от колите, които се продават в България, са реекспорт. Ръстът на продадените нови автомобили през ноември най-вече идва от добрите промоции и от променените нагласи на потребителите. Хората започват да се успокояват. Освен това и лизинговите компании предлагат по-добри условия и искат да дадат възможност на клиентите си за покупка

Асен Асенов, изпълнителен директор на „Авто Юнион Груп”

Очакванията ни са декември да е най-силният месец

на автомобил. Очакванията ни са декември да е най-силният месец през тази година. Ще бъдат финализирани и продажбите, за които е имало поръчки от предходните месеци. Може би ще бъдат продадени над 2000 коли през декември. Преди време казах, че през 2010 г. спадът ще се свие до 20%, но това едва ли ще се случи. Най-вероятно понижението в продажбите през тази година ще е 25%. През ноември за първи път от много време слизаме под 30% спад. Според мен ще видим ръст през 2010 г. ■

увеличават

основните причини за повишението

9.7%

► е ръстът на прогадените нови автомобили през ноември 2010 г. спрямо същия месец на миналата година

126

► са прогадените автобуси и камиони през ноември 2010 г., което е повишение от 117.2% на годишна база

17.3

► хил. автомобили общо са прогадени за януари-ноември 2010 г., което е с 29.7% по-малко от същия период на миналата година

► През следващата година на пазарът на автомобили ще започне да расте, но стабилизирането му ще се види след 2012 г., твърдят от бранша

Пълно възстановяване ще видим през 2015 г.

Два са факторите за ръста в продажбата на нови автомобили през ноември. През ноември миналата година по неясни причини сезонността се наруши. Обикновено ноември и декември са най-силните месеци, но не така стояха нещата през 2009 г. През тази година обаче нещата си дойдоха на мястото и сезонността започна да се случва. Сега пазарът се нормализира.

Декември ще е още по-силен от ноември и най-вероятно ще продаден същите количества, ако не и малко повече. Умерени оптимисти сме за пазара заради засиленото търсене на автомобили в края на годината. През следващата година пазарът няма как да стане по-нисък, а ниската база е най-лесно да доведе до повишения. Оптимизъм

Иван Антров,
бранд и PR мениджър
в „Тойота Балканс“

„Умерени оптимисти сме за пазара заради засиленото търсене на автомобили в края на годината“

има и заради ниската база от тази година, която през 2011 г. Ще доведе до умерени ръстове на пазара. Пълно възстановяване може би ще видим през 2015 г. Определено има положителни сигнали и от лизинговите компании, които директно влияят върху продажбата на леки коли. Подобрят се условията за лизинг и това ще увеличи продажбите за частните лица, които психологически бяха най-повлияни от кризата. ■

BMW 5 Series грабна приза „Автомобил на годината 2011“

„Бул Инс“ взе наградата за застраховател на годината

BMW 5 Series грабна голямата награда „Автомобил на годината 2011“. Баварците взеха и приза в категорията „Автомобили“. Hyundai ix35 взе наградата за „Автомобили 4X4“, Ford C-Max - в категория „Ван“, BMW 7 Active Hybrid грабна приза в категория „Екоавтомобили“.

На церемонията по награждаването на автомобил на следващата година журналисти и членове на „Прес-авто клуб България“ определиха „Бул Инс“ за застраховател на годината. Тя се дава заради растежа и цялостната дейност на застрахователя. „Наградата

„Авто Юнион Груп“ ще прави облигациите си по-сигурни

Застраховка на вземанията и поръчителство от „Авто Юнион“ АД осигуряват атрактивност на емисията

„Авто Юнион Груп“ ЕАД, което има най-голям пазарен дял в продажбата на нови автомобили, ще прави облигациите си по-сигурни чрез застраховка на вземанията по емисията и поръчителство от „Авто Юнион“. Това показва публикуваната на БФБ покана за свикване на общо събрание на облигационерите, което е насрочено за 29 декември, а при липса на кворум ще се проведе на 14 януари 2011 г.

Ангажименти

Вземанията на кредиторите на „Авто Юнион“ ще бъдат застраховани в „Евро инс“, като полицата ще важи до пълното погасяване на дълга. Освен застраховката поръчител на емитента ще стане дъщерното му „Авто Юнион“. Кредиторите на компанията ще приемат и решение за промяна на коефициентите по емисията. В края на миналата година облигационерите на „Авто Юнион Груп“ обезпечиха вземанията с недвижими имоти. През тази година обаче собственикът на автомобилния вносител - „Еврохолд България“ АД, продаде дружеството, което беше собственик на хотел „Ела“ в курорта „Боровец“. Хотелът беше част от обезпечението и това намали ипотеките по емисията. „Искаме да направим емисията атрактивна и сигурна за облигационерите“, обясни за в. „Пари“ Асен Асенов, изпълнителен директор на „Авто Юнион Груп“. По

► Искаме да гagem допълнителни гаранции на кредиторите и затова ще сключим застраховка в „Евро инс“, каза Асен Асенов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

думите му обезпечението с недвижими имоти през миналата година е имало за цел именно да направи облигациите по-атрактивни за инвеститорите. „Искаме да дадем допълнителни гаранции на кредиторите и затова ще сключим застраховка в „Евро инс“, твърди Асен Асенов. Според него „Авто Юнион“ ще стане поръчител, защото тази компания е по-близо до реалния бизнес.

Отчет

За деветмесечието на тази година консолидираните приходи на „Авто Юни-

он Груп“ се повишават с 14.5% на годишна база до 78.4 млн. лв. Дружеството обаче излиза на загуба от близо 4 млн. лв. спрямо 6.1 млн. лв. печалба за деветмесечието на миналата година.

Облигациите на компанията бяха издадени през април 2009 г., като 5-годишните дългови книжа са за 7.5 млн. EUR. Годишната лихва е 9.5% и се плаща на всеки шест месеца. Главницата ще трябва да се плати през април 2014 г., когато е падежът на облигациите.

Атанас Христов

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ
Инвестирай в България

БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ (БАИ) започва подготовката на каталог на големите инвестиционни проекти в страната. Каталогът ще бъде под формата на луксозно печатно издание, предназначено за разпространение както от БАИ, така и от други държавни институции. Ще бъде създадена и електронна база данни, която да бъде на разположение на потенциални инвеститори чрез сайта на БАИ.

Проектите трябва да са с очаквана стойност над 500 хил. лева и да са разпределени в следните категории:

1. Промишленост
2. Земеделие и селско стопанство
3. Транспорт, логистика и инфраструктура
4. Туризъм
5. Околна среда и възобновяеми енергийни източници
6. Иновативни и творчески проекти
7. Недвижимост

БАИ е правителствена агенция за насърчване на инвестициите към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Екипът на БАИ вярва, че планирания каталог ще подпомогне осъществяването на контакти между потенциални инвеститори и български предприемачи, както и между държавни, общински и областни институции, които искат да развият определен инвестиционен проект в техния ресор.

Заинтересованите могат да се обръщат за повече подробности в БАИ на тел. 02 9855572 или на електронен адрес catalog@investbg.government.bg.

Агонията на „Ален мак“ продължава поне още месец

Окончателното обявяване в несъстоятелност на компанията се отложи за 26 януари догодина

Агонията на най-старото козметично предприятие в България „Ален мак“ ще продължи поне до 26 януари догодина. За тогава беше отложено делото по окончателното обявяване в несъстоятелност на изпадналата във финансова кома компания.

„На последното заседание на съда не беше обявено дали дружеството е платежоспособно или не, защото вещото лице, назначено от съда, не е получило всичките необходими му счетоводни документи“, обясни изпълнителният директор на ПОК „Доверие“ Даниела Петкова. Компанията е ищец по делото заради нагрупаните задължения на „Ален мак“ към пенсионното дружество.

По информация на в. „Пари“ причината за липсата на документи, с които вещото лице да установи реалното финансово състояние на компанията, е, че в „Ален мак“ вече дори няма счетоводител. Опитът ни да се свържем с представител на „Ален мак“, за да установим дали това е така, пропадна.

Първи опит

Преди 2 седмици Даниела Петкова обяви, че окачва съвсем скоро „Ален мак“ да бъде окончателно обявено в несъстоятелност и да започне процедура по продажба на компанията. Кредиторите на дружеството по облигационните му емисии - главно пенсионните фондове на „Доверие“, вече са провели разговори с потенциални купувачи на цялото предприятие. Според Петкова към дружеството има реален интерес от чужди

6.5

▶ млн. EUR е облигационната емисия на „Ален мак“, която компанията спря да обслужва

▶ **Най-старата козметична компания у нас скоро може да се сдобие с нов собственик, ако процедурата по обявяването ѝ в окончателна неплатежоспособност приключи**

компании, които оперират в козметичния бизнес, и активите му няма да се продават „на парче“.

Пропагане до гъното
Междувременно продажбите на фирмата през третото тримесечие на тази година се свиха до 100 хил. лв. Това е десетки пъти по-малко от продажбите до средата на годината. Те от своя страна пък бяха оценени като отчайващо

слаби в сравнение с предишни години. Сред кредиторите на дружеството освен облигационери и доставчици се наредиха и работниците. Обикновено свързано с негативни асоциации, окончателното обявяване в несъстоятелност този път не е толкова лоша новина. Стига наистина да се намери реален купувач на изпадналата в затруднение компания.

Мирослав Иванов

Срив Историята на една легенда

▶ Проблемите на „Ален мак“ с изплащането на облигационен заем започнаха в началото на 2009 г.
▶ Първо кредиторите на компанията се съгласиха

да разсрочат плащанията по емисия облигации от 6.5 млн. EUR, а след това козметичната компания издаде втора малка дългова емисия за 540 хил. EUR, за да погаси текущи задължения.
▶ В началото на 2010 г. „Ален мак“ поиска ново преговаряне, което не влизаше в плановете на облигационерите.

▶ Дружеството така и не успя да плати текущи лихви по емисиите, което направи облигациите пресрочно изискуеми.
▶ Невъзможността на компанията да погаси задълженията си доведе до поредици събрания, на които кредиторите трябваше да решават съдбата на емисиите.

„Карлсберг България“ инвестира 5 млн. лв. в нова логистична база

▶ От „Карлсберг България“ обяха, че реализират положителен финансов резултат въпреки кризата, а пазарният дял на компанията в края на октомври е 28%

С новата база компанията ще открие 50 нови работни места

„Карлсберг България“ е инвестирала 5 млн. лв. в изграждането на нов логистичен център. Това е третата собствена логистична база, която се открива от началото на годината.

Параметри

Общата площ на логистичния център е 8127 кв. м - 5127 кв. м закрита и 3000 кв. м открита площ. Базата се намира близо до Шумен. От компанията обяха, че тя ще отговори на транспортните и логистичните нужди на пивоварната компания за Североизточна България. Тя разполага с 10 точки на товарене и пневматични рампи. С новата база

компанията ще открие 50 нови работни места.

Проектът е изпълнен от български фирми, като отговаря на всички европейски изисквания за съхранение на бира, обясниха от „Карлсберг България“.

Инвестиции в криза

От началото на годината „Карлсберг България“ е инвестирала над 20 млн. лв. в производствени мощности, логистика и търговска дейност. А изпълнителният директор на компанията Александър Грънчаров обясни, че с изграждането на този логистичен център компанията се превръща в най-големия инвеститор в шуменския регион. „Имаме дългосрочни планове за развитието на пивоварната“, допълни Грънчаров.

Добри резултати

По думите на Александър Грънчаров въпреки спада в бирения бранш „Карлсберг“ реализира положителни финансови резул-

тати. Пазарният дял на компанията се е увеличил с 1% спрямо 2009 г., като в края на октомври 2010 г. той е 28%.

Рагослава Димитрова

Активност Данни за други инвестиции

▶ През 2010 г. са открити общо три логистични бази у нас. Това са собствени обекти. Два от тях са на търговски вериги и един е на пивоварната компания „Карлсберг“.
▶ През юни „Била България“ откри своя логистична база в Елин Пелин. Инвестицията в нея беше 23 млн. лв., а отбелязването ѝ откри нови

работни места.

▶ През октомври и веригата „Лидл“ откри своя логистична база, която се намира в района на Равно поле. Площта ѝ е 40 хил. кв. м и ще обслужва 70 супермаркета в страната.
▶ До края на януари 2011 г. предстои и откриването на новата логистична база на белгийската компания „Унивез“. Инвестицията в нея е 6.5 млн. EUR. Общата площ на тази база е 8000 кв. м, а базата е край Елин Пелин.

Бившият шеф на Parmalat получи 18 години за измами

Основателят на фирмата Калисто Танци отрича да е мозъкът на операцията и ще обжалва присъдата

Основателят и бивш главен изпълнителен директор на италианската хранителна компания Parmalat беше осъден на 18 години затвор заради измами във фирмата. Калисто Танци беше признат за виновен за престъпно сдружаване и умишлен банкрут, съобщи BBC. Общо 2 млрд. EUR ще трябва да платят бившите шефове на Parmalat на хилядите измамени акционери, реши съдът.

Присъда

Рухването на компанията през 2003 г. с дългове в размер на 14 млрд. EUR беше най-големият фалит в Европа. Това заедно със сложната схема на измамата ѝ спечели името „европейската Enron“. Около 135 хил. инвеститори, които държаха облигации на фирмата, загубиха парите си. От тях 30 хил. участваха като ищци в делото и според съдебното решение ще бъдат обезщетени с общо 30 млн. EUR.

Освен Калисто Танци за 14 години в затвора ще отиде и финансовият директор на пармската компания Фаусто Тона, а 10 години и 7 месеца ще лежи братът на Калисто Танци Джовани.

Счетоводни измами

Към момента на фалита за Parmalat са работели около 36 хил. души в 30 страни по света. Макар че скандалът избухна в края на 2003 г., според разследващите органи компанията е изпаднала във финансово затруднение много преди това, като е оцелявала основно благода-

► Седемдесет и две годишният Калисто Танци вече има една 10-годишна присъда, която в момента обжалва

СНИМКА REUTERS

рение на счетоводни измами. Следователите описват Parmalat като най-голямата фабрика за дълг в Европа.

Обжалване

Седемдесет и две годишният Калисто Танци вече има 10-годишна присъда за пазарни манипулации, която му беше издадена от съда в Милано, но в момента обжалва присъдата.

Адвокатът му съобщи, че последната присъда също ще бъде обжалвана. Това означава, че Танци няма да влезе в затвора, преди да излезе окончателното решение на върховния съд.

Самият Танци винаги е отричал да е мозъкът на схемата. Той казва, че често не е разбирал сложните финансови сделки, изготвени от банките, с които е

работела компанията.

Parmalat отново беше качена на миланската борса през 2005 г., но без губещите чуждестранни подразделения. Сегашната управа на компанията заведе дела срещу няколко банки, включително Bank of America и Citigroup, за участието им във фалита и успя да получи около 2 млрд. EUR от извънсъдебни споразумения.

Исландия ще върне 4 млрд. EUR за фалита на Icesave

Великобритания и Холандия се споразумяха да получат парите, с които компенсират своите граждани

Джордж Озбърн.

История на преговорите

Преговорите между трите правителства започнаха преди две години, след като компанията майка на Icesave Landsbanki фалира в края на 2008 г. Исландското правителство компенсира гражданите на страната за загубите им, но не и чуждестранните вложители. Впоследствие Великобритания и Холандия решиха да изплатят на своите граждани изгубените средства.

Британското правителство изплати повече от 2 млрд. EUR за компенсиране на вложителите в Icesave. По данни на холандското финансово министерство Амстердам ще получи 1.3 млрд. EUR.

Исландското правителство постигна споразумение с Великобритания и Холандия за възстановяване на сумите, изплатени след фалита на онлайн банката Icesave. Лондон и Амстердам ще получат около 4 млрд. EUR за това, че са компенсирали гражданите си, след като исландската банка изпадна в несъстоятелност. Сумата ще бъде изплатена на части между 2016 и 2046 г. Споразумението трябва да бъде одобрено и от парламента и президента на Исландия.

Промяна на позицията

Британското финансово министерство определи сделката като нова глава в двустранните отношения. Наскоро Лондон промени позицията си и подкрепи желанието на Исландия за членство в Европейския съюз, което вероятно е изиграло решаваща роля за постигането на споразумението. „Смятам, че това доведе до много по-конструктивна връзка между исландското и британското правителство, която преди, честно казано, беше доста хлъзгава“, коментира британският финансов министър

Договорено

Съгласно постигнатите договори Исландия ще плаща лихва върху дължимата сума от 3% на Холандия и 3.3% на Великобритания. Разликата в лихвите е заради различните разходи, които двете страни имат за набиране на средства на пазара. Тези условия са доста по-добри за Рейкявик от предишните. Миналата година беше съгласувана лихва от 5.5%, но договорът беше отхвърлен на национален референдум. Основната част от главницата на дълга ще бъде изплатена от продажбата на активите на Landsbanki.

2

► млрд. EUR изплати британското правителство на своите граждани, които „изгоряха“ с вложенията си в онлайн банката Icesave

3

► процента за Холандия и 3.3% за Великобритания е договорената лихва, която Исландия ще плаща върху дължимите суми

Схема

История на Parmalat

- Млечната компания е основана през 1961 г. от Калисто Танци.
- Тя се превръща в могъща мултинационална компания, която натрупва огромни заеми, за да финансира придобиванията си.
- През 2003 г. става ясно, че офшорна банкова сметка на компанията, в която се е предполагало, че има 4 млрд. EUR, на практика е фиктивна.
- Впоследствие следствените органи откриват голяма мрежа от офшорни фирми и огромно количество фалшифицирани документи.
- Parmalat банкрутира малко по-късно заради дългове в размер на 14 млрд. EUR.
- През декември 2003 г. Калисто Танци е арестуван.

2

► млрд. EUR ще трябва да платят бившите шефове на Parmalat на хилядите измамени акционери според решението на съда

14

► млрд. EUR бяха дълговете на италианската хранителна компания по времето на фалита ѝ през 2003 г.

Пари

НАЦИОНАЛНА СРЕЩА НА БИЗНЕСА „ГЕПАРД“ 2010

14 декември 2010 г., 19.00 ч
хотел „Арена ди Сердика“, София

С подкрепата на:

**НАГРАЖДАВАНЕ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО
РАЗВИВАЩИ СЕ КОМПАНИИ В БЪЛГАРИЯ**

Медийни партньори:

Моля, потвърдете вашето присъствие на адрес:
events@pari.bg или на тел.: 02/ 4395 850, 4395 848

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Януари	Февруари
Сувор петрол	NYMEX	USD/б	88,35	88,87
Брент	ICE	USD/б	91,08	91,22
Газовол	ICE	USD/т	766,5	771,5
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,36	4,37
Бензин 95	NYMEX	USD/т	840	-
Нафта	NYMEX	USD/т	817	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Януари
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/м	292,66
Царевица	Yellow	CBT	USD/м	277,22
Ечемик	Feed	ASX	USD/м	205,29
Памук	No.2	NYBOT	USD/м	2957,76
Kaiko		NYBOT	USD/м	2014,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/м	4507,28
Соя	No.2	ICE	USD/м	472,52
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/м	725,30

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	9116	9012,75
Калай	LME	USD/т	26275	26000
Олово	LME	USD/т	2402	2418,75
Цинк	LME	USD/т	2289	2290,5
Алуминий	LME	USD/т	2316	2331
Никел	LME	USD/т	23685	23848
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2275	2240

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1382,05	1382,7
Сребро	LME	USD/тр.у.	28,44	28,48
Платина	LME	USD/тр.у.	1676,5	1680
Паладий	LME	USD/тр.у.	737,5	739,5
Родий	LME	USD/тр.у.	2305	2305

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг; 1 бу. = 0.4536 кг; 1 owt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1MT = 1000 kg

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,4172
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,3511
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,4195
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,4568
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1841
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	7,9521
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6235
ЕСТОНСКА КРОНА	EEK	10	1,2500
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,3038
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,8704
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6457
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,0326
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,6110
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,1975
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,7385
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,2655
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,6645
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7566
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,703
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5917
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,3895
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,1132
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,2983
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,9340
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,5522
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,6218
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,0811
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,1107
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,8304
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,9326
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,4508
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,0531
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутен курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.12.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,45968	0,00358
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,66447	-0,06380
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,46274	-0,00186
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,50472	0,00715
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,21883	-0,00525
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,76955	-0,03099
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62358	0,00024
ЕСТОНСКА КРОНА	EEK	10	1,25000	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,33630	0,00293
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,89951	-0,00555
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,64659	-0,00143
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,03030	-0,02053
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,63703	-0,00390
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,28011	0,00862
ИСПАНСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,76519	0,00350
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,29558	-0,00173
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75585	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,8573	-0,00590
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,71080	0,00827
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,46404	0,00542
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,10950	0,00514
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,38086	-0,00598
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,85366	0,00109
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,55374	0,00604
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,77967	-0,00073
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,14745	0,00548
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,12930	0,00176
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,91192	-0,01113
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,85454	0,01785
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,47677	-0,00335
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,15675	0,01692
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	2049,77000	4,09000

Обменни курсове на чуждестранни валути към лева за 13.12.2010 година.
Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Котировки на взаимните фондове

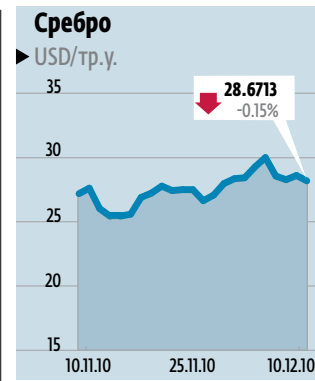
Фонд	Тип	Ем. сп. (млн)	ЦМ	От началото на годината (не се анюализира)	Спонтанно отклонение	За последните 12 месеца	От началото на публ. предп. (анюализирана)	Начало на публ. предаване	свод. края на 2-та стр.	преди края на 2-та стр.
Авора Капитал АД										
Авора Кепитъл - балансиран	Смесен - балансиран	4,7842	4,8081	4,7842	6,6885	-7,09%	15,68%	-8,53%	-22,55%	21.01.2008
Авора Кепитъл - глобал коммодити фонд	фонд в акции	7,3787	7,4156	7,6738	7,3787	4,17%	14,55%	4,33%	-10,02%	23.01.2008
Авора Кепитъл - глобално Европа	фонд в акции	10,1719	10,3245	10,5788	0,0000	1,12%	0,09%	1,20%	1,41%	23.09.2009
Активна Асет Мениджмънт АД										
До Активна Високодоходен	фонд в акции	2,1341		2,1341		-14,37%	29,01%	-15,28%	-55,99%	12.11.2007
До Активна Балансиран	Смесен - балансиран	2,5150		2,5150		-15,45%	25,57%	-16,42%	-49,66%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД										
До Астра Кеш	Фонд на паричен пазар	11,4397	11,4340	11,4168	11,4283	6,44%	0,12%	6,87%	6,36%	06.10.2008
До Астра Баланс	фонд в акции	10,7186	10,6533	10,5586	10,6120	-0,41%	3,43%	-0,64%	3,04%	06.10.2008
До Астра Плюс	фонд в акции	9,8255		9,7766	9,6390	-4,90%	8,29%	-4,74%	-1,05%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД										
До БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	Смесен - балансиран	13,2573	13,1260			-2,20%	5,68%	-1,81%	5,59%	14.12.2005
До БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	7,7945	7,7173			-7,87%	10,73%	-8,33%	-4,77%	01.03.2006
До БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	4,2219	4,1801			-26,59%	12,80%	-28,14%	-17,74%	21.06.2006
До БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	7,9088	7,6784			-3,05%	12,08%	1,19%	-8,97%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	11,4284	11,0955			8,12%	12,93%	11,00%	3,72%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд 6 Паричен	Фонд на паричен пазар	12,2289				7,79%	0,20%	8,29%	8,55%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД										
До БКМ Балансиран Капитал	Смесен - балансиран	82,5732	82,2842			-0,43%	1,23%	-0,66%	-4,30%	20.11.2006
До Европа	фонд в акции	47,6632	47,4249			-8,16%	2,31%	-8,64%	-12,92%	20.11.2006
До Балкани	фонд в акции	64,1943	63,8733			-6,88%	5,04%	-3,02%	-11,24%	03.10.2007
Бърчев Мениджинг Къмания ЕАД										
До Бърчев Високодоходен Фонд	фонд в акции	98,5628		97,0954		-4,71%	3,28%	-6,45%	-0,57%	04.01.2007
До Бърчев Балансиран Фонд	Смесен - балансиран	79,6530		78,4671		-4,54%	2,43%	-6,02%	-6,76%	25.06.2007
ДСК Управление на Активи АД										
До ДСК Стандарт	фонд в облигации	1,3245		1,3281		6,04%	0,70%	6,57%	5,73%	01.12.2005
До ДСК Баланс	Смесен - балансиран	1,08946		1,08294		0,94%	4,07%	0,96%	1,66%	01.12.2005
До ДСК Растек	фонд в акции	0,75766		0,74641		-3,07%	8,01%	-2,74%	-5,83%	01.03.2006
До ДСК Имоти	Смесен - консервативен	0,74810		0,74362		1,92%	2,59%	3,04%	-10,04%	07.03.2008
До ДСК Евро Актив	Смесен - консервативен	1,05475		1,05159		2,82%	0,48%	3,53%	3,25%	07.05.2009
Елана Фонд Мениджмънт АД										
До Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	99,231	98,259			-3,91%	6,27%	-4,57%	-0,26%	07.12.2005
До Елана Балансиран Доларов Фонд	Смесен - балансиран	103,7992	102,7664			-5,88%	5,38%	-6,73%	0,68%	06.03.2006
До Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	83,8029	82,5789			-7,46%	8,90%	-8,44%	-1,97%	20.06.2005
До Елана Фонд Паричен Пазар	Фонд на паричен пазар	124,3551		124,3551		8,25%	0,45%	8,49%	7,25%	31.10.2007
До Елана Долар Фонд	Смесен - консервативен	94,3579	93,9806			4,52%	2,17%	4,25%	-2,05%	01.02.2008
До Елана Еврофонд	Смесен - консервативен	107,8689	107,4378			5,22%	0,54%	5,86%	5,30%	01.07.2009
До Елана Глобален Фонд Акции	фонд в акции	100,8778		100,8778						15.11.2010
Златен Лев Капитал АД										
До Златен Лев	Смесен - балансиран	4,8396		4,8106		-1,58%	7,77%	-2,95%	4,86%	08.07.1999
До Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	0,9160	от 100 000 лв. до 100 000 евро	0,9092	над 1 000 000 лв.	-13,92%	13,42%	-13,26%	-6,19%	01.06.2009
Капман Асет Мениджмънт АД										
До Капман Фикс	Фонд на паричен пазар	10,0000		0,0000		N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
До Капман Капитал	Смесен - балансиран	17,3221								

Индекс на деня

0.72

► процента се понижи японският индекс Nikkei 225 и достигна 10 211.95 пункта

По време на борсовата сесия в петък измерителят загуби 74 пункта от стойността си. Основната причина за това продължават да бъдат финансовите проблеми на Ирландия

Цената на среброто отчете понижение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 28.6713 USD/тр. у. Причината за новия спад е доларът, който поскъпна за пореден път спрямо еврото

Стока на деня

4.09

► процента загуби какао-то на борсата в Ню Йорк и стигна 2887 USD/m

На последната борсова сесия шоколадовата съставка поевтиня с 123 USD заради слабото търсене. Спекулациите за по-голяма реколта бяха водещ фактор за растежа

Китай с рекорден излишък през ноември

Китай регистрира рекорден търговски излишък за ноември, надвишавайки предварителните очаквания на инвеститорите. По този начин втората по големина икономика в света за пореден месец не позволи на по-високия курс на юана да окаже негативен ефект върху търговския й баланс. На последната борсова сесия китайският юан остана без промяна на нива от 6.6553 EUR/CNY. В рамките на една седмица китайската валута е напреднала с 0.1%. Според правителствените данни търговският излишък на Китай е скочил до 22.9 млрд. USD. С този резултат прогнозите на анализаторите от Bloomberg бяха надвишени с 8%, след като тяхната прогноза не надвишаваше 21.2 млрд. USD. Положителната разлика в търговския баланс на Китай се дължи в голяма степен на рекордния износ през ноември. На годишна база увеличението е стигнало 35% до 153.3 млрд. USD. Независимо че и вносът е нараснал с 38% в рамките

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На последната борсова сесия китайският юан остана без промяна на нива от 6.6553 EUR/CNY

на този период до 130.4 млрд. USD, излишъкът надвишава 20 млрд. USD за седми пореден месец през 2010 г. Изнесенният доклад показва, че потреблението както в Китай, така и навън отчита стабилен ръст. Около две трети от излишъка на Китай идват от търговията със САЩ. Положителният баланс на азиатската държава от

търговията със САЩ през ноември е бил 16.7 млрд. USD. Очаква се търговското министерство на САЩ да изнесе отделен доклад, в който да покаже търговски дефицит на САЩ от порядъка на 43.8 млрд. USD за октомври, което ще бъде седми пореден месец с дефицит над 40 млрд. USD. По данни на митническата служба на Пекин кредитирането в страната през миналия месец е стигнало 564 млрд. юана (85 млрд. USD). Това е с 64 млрд. USD повече спрямо очакваните от анализаторите 500 млрд. USD. От това става ясно, че през декември банките може да отпуснат най-много 50 млрд. юана под формата на заеми, за да успеят да се вместят в годишното ограничение, наложено от правителството - 7.5 трлн. юана.

Инфлацията също се увеличава според предварителните изчисления. Очаква се официалният доклад да покаже, че

► Китай регистрира търговски излишък над 20 млрд. USD за седми път през тази година

СНИМКИ BLOOMBERG

потребителските стоки са поскъпнали с 5.1% през ноември, докато месец по-рано инфлацията достигна 4.7%. Цените на имотите също продължават да нарастват и спрямо октомври са се увеличили с 0.3%. Тези резултати

единствено може да окуражат китайския премиер Вън Дзябао да предприеме още по-строги мерки за забавянето на икономическия ръст. Ръководството на управляващата комунистическа партия ще се събере,

за да обсъди икономическото развитие през 2011 г. На 3 декември Политбюро даде индикации, че през новата година ще свие допълнително монетарната си политика с цел да постигне желаните 3% инфлация. □

Дълговите проблеми на Европа продължават да притискат еврото

Красимир Стефанов,
„Логос-ТМ“

На последната борсова сесия еврото поевтиня с 0.36% спрямо долара до 1.3191 EUR/USD

Еврото запази низходящата си тенденция и през изминалата седмица, понижавайки се с близо 2% до ниво 1.3164 EUR/USD. За негативната нагласа на инвеститорите към единната валута основно влияние продължиха да оказват европейските дългови проблеми. Рейтинговата агенция Moody's понижи правителствения дългов рейтинг на Унгария с 2 степени, като през седмицата беше понижен с 3 пункта и кредитният рейтинг на Ирландия от страна на агенция Fitch. Това се възприе от пазара

като сигнал, че може би Механизмът за финансова помощ на ЕС, който в момента е 750 млрд. EUR, няма да бъде достатъчен. Последвалите коментари на германското правителство, че Германия не вижда абсолютно никаква нужда от увеличение в размера на Механизма за финансова помощ и изключва възможността за въвеждане на общи евродългови облигации, попари надеждите на пазарните участници. Макар че ирландският парламент прие бюджет 2011, което беше и основното изискване, за да се активира договорената спешна финансова помощ на ЕС и Международния валутен фонд за Ирландия, пазарът остана под напрежението на дълговата криза. Данните за гръцката икономика също не бяха в подкрепа на еврото, след като БВП на страната за третото тримесечие беше ревизиран низходящо, а нивото на безработица се покачи до рекордните 12.6%.

► Инвеститорите пренебрегнаха добрите данни за германската икономика заради лошите перспективи пред еврото

От своя страна доларът получи солидна подкрепа от данните за продажбите на дребно в САЩ, които

се покачиха с 1.9%, и от спада с 15 хил. на седмичните заявки за социални помощи в САЩ. □

Пшеницата отново привлече инвеститори

Изминалата седмица донесе поскъпване за зърното, макар и не толкова осезаемо. Пшеницата в Чикаго се повиши до 274 USD/т, а царевичата - до 220 USD/т. В Будапеща цените на зърнените култури също се качиха, но доста по-малко. Европшеницата се търгува на 370 лв./т, царевичата беше на 366 лв./т, а маслодайният слънчоглед достигна почти 950 лв./т. Нерафинираното олио в Ротердам го последва и се котираше на 1450 USD/т.

У нас на Софийската стокова борса също имаше оживление на сесиите за зърно. Тази седмица и продавачи, и купувачи взеха участие в котирането и при всички контракти предлагането надвишаваше търсенето с около 50 лв. Хлебната пшеница се търгува съответно за 350 и 400 лв./т. При царевичата разликата беше най-тънка - 330 и 350 лв./т. Маслодаен слънчоглед

Таня Панайотова,
Софийска стокова борса

Бензин А 95 се търгува от 1831 до 1865 лв./хил. л, а бензин А 98 - от 2000 до 2025 лв./хил. л

се търсеше на 850 лв./т, а офертите „продава“ остана на 900 лв./т. При хранителните стоки отново нямаше промени в цените, предлагането е стабилно. Нехранителните стоки се търгуваха особено оживено. Най-търсени отново бяха горива. Бензин А 95 се търгува от 1831 до 1865 лв./хил. л, а бензин А 98 - от 2000 до 2025 лв./хил. л. Авиационното гориво Джет се изкупи в диапазона 907-1157 USD/т, дизелът - 1808-1949 лв./хил. л, а дизелово гориво за отопление - от 1324 до 1407 лв./хил. л. □

Евро - необходимото зло за Германия

11 години след въвеждането на единната валута германците продължават да държат над 13 млрд. германски марки

Един от най-ужасяващите сценарии за Европа - разпадане на еврозоната, вече се обсъжда не само от евроскептиците, но и от високопоставени политици и икономисти, пише германското списание Spiegel. За момента това все още изглежда малко вероятно, но финансовите експерти също алармират за такава възможност. Притеснителното за експертите е, че над 50% от германците изпитват носталгия по старите времена, когато в обращение беше дойче марката.

11 години, след като е въведено евро, германските домакинства все още притежават над 13 млрд. марки. Сега, когато идват коледните празници и човек се разхожда по коледните базари в Германия, може да попадне на щанд, където спокойно да пазарува с марки. Националната валута все още се приема с усмивка от много продавачи. Това е така, защото за германците марката е символ на икономическа сигурност, стабилност и просперитет и по-възрастното население все още вярва в старата си валута.

► Основната цел на Ангела Меркел е да успее да премахне чувството, че германците са били излъгани, че евро е стабилно

СИМКИ BLOOMBERG

Съмнения

Отпускането на спасителни помощи за Гърция и Ирландия разтърси из основи германското общество, което беше принудено да плати най-високата цена за безотговорността на другите държави членки на ЕС. Това обърна нагласите на хората против единната валута и така за немислимото не само започна да се мисли, но и да се говори. За германците, преживели Втората световна война, Bundesbank - централната банка на Германия, винаги е била символ на стабилност и просперитет. Именно тази институция е извела Германия от разрухата към икономическото

господство в Европа. И не е изненада, че германците искат да си върнат една от най-големите гордости - германската марка.

За да успеят да убедят гласоподавателите, че евро е правилният вариант, германските политици обещаха едно нещо: „Евро е стабилно“. След като през юни единната валута се срина до под 1.200 EUR/USD, това обещание загуби своето покритие. Сега трудната работа се пада на германския канцлер Ангела Меркел. Нейната основна цел е да успее да премахне чувството, което изпитват гласоподавателите в момента, а именно,

че са излъгани. Канцлерът споделя мнението на експертите, че ситуацията е сериозна и евентуален разпад на зоната не е невъзможен, но въпреки това евро е трябвало да оцелее. Според нея единственият начин това да се случи е въвеждането на по-здрав механизъм за финансов контрол, с който да се избегне подобна опасност.

Реалност

Независимо от обществените нагласи за икономисти и експерти е напълно ясно, че ако идеята „единна валута“ пропадне, загубите за германската икономика ще са много по-големи от ползите. Германският икономист Даниел Шварц вижда два пътя пред еврозоната. Първият - Германия и другите по-стабилни икономики в еврозоната, като Австрия и Холандия, създават „алтернативно“ евро, с което се разграничават от южните държави.

Вторият, който е по-мрачен - при него Германия напуска еврозоната и общността се разпада. Държавите се връщат към националните си валути. Единната валута остава в историята. Настава хаос и икономическа депре-

сия. От Spiegel посочват няколко причини, поради които това не трябва да се случва. Най-важната от които може би е това, че с връщането на марката Германия ще загуби търговско предимство и ще понесе икономически загуби. От въвеждането на единната валута през 1999 г. Германия, както винаги, успя да извлече максимум полза от този ход. Със своята експортноориентирана икономика и износ към страните от еврозоната, равняващ се на 40%, страната единствено спечели от по-евтиното евро в сравнение с марката. При евентуален срив на единната валута дойче марката ще се превърне в най-скъпата валута в цяла Европа, а това по никакъв начин не помага на икономическия ръст на Германия.

Друга причина, която изтъкват от авторитетното издание, са разходите, които бизнесът ще има по преминаването към новата-старата валута. Приспособяването ще отнеме време и разбира се, ще струва скъпо. Освен това, за да търгува, бизнесът ще има огромни разходи за трансакции, които в

► За германците марката е символ на икономическа сигурност, стабилност и просперитет

момента няма. И не на последно място е и безработицата. Когато продуктите на германските компании започнат да стават скъпи и неконкурентоспособни, тежестта ще падне върху обикновените работници. Слабият износ ще означава по-малко работа, а това - по-малко трудова заетост.

Кризата извади наяве доста проблеми, свързани

с ЕС. Едни страни са доста по-развити и печелят от по-евтиното евро, докато други трупат дългове и трябва да се финансират. На практика романтичният период на единната европейска валута приключи. Сега има много въпросителни, които трябва да бъдат изчистени. А какво ще се случи с еврозоната - зависи от Германия и донякъде от Франция. ■

► Евро е поевтиняло до 1.20 USD в средата на юни тази година

Fitch: Българската икономика догодина ще отчете 2.5% ръст

Възстановяването от рецесията се дължи основно на износа към западноевропейските страни

Икономически растеж на българската икономика през 2011 г. е напълно възможен. Това се казва в доклад на международната рейтингова агенция Fitch. За следващата година те залагат ръст от 2.5%, за сравнение очакванията на кабинета обаче са доста по-оптимистични - 3.6% скок на БВП.

Прави впечатление, че прогнозите на Fitch за българската икономика и тези на Европейската комисия се припокриват. От ЕК очакват през идната година у нас да е налице 2.6% растеж на фона на 0.1% спад за 2010 г.

Европейската банка за възстановяване и развитие, Международният валутен фонд и Световната банка залагат на положителен растеж за българската икономика за следващата

година в рамките на 2-2.5%. Анализаторите са единодушни, че причината за възстановяването на българската икономика след тежката рецесия се дължи основно на повишеното външно търсене и увеличението на експорта на България за западноевропейските пазари.

Индустрия

България отчита едно от най-големите постижения в ръста на производителността по време на криза. Това се казва в доклад на ЕК за конкурентоспособността на икономиките в ЕС-27. Брюксел критикува страната ни по този показател. Според Еврокомисията България трябва да предприеме сериозни стъпки в реализацията на структурните реформи. Това е единственият начин българският бизнес да стане по-конкурентен на европейските и световните пазари.

Друга ключова характеристика на индустрията в България е, че тя е много енергоемка в сравнение с

останалите страни от ЕС. Повишаването на енергийната ефективност във всички сфери на икономиката и развитието на инфраструктурата са изключително важни за страната ни, се казва още в доклада на ЕК.

Корупция и бюрокрация

България трябва да се справи с два ключови момента - да намали корупцията и да ограничи броя на лицензионните режими и бюрократичните процедури, които задушават бизнеса, смятат от Европейската комисия. За да постигне по-висок ръст, страната трябва да се насочи към насърчаване на иновациите и развитие на технологиите. Именно те създават по-висока добавена стойност в икономиката. България продължава да изостава по иновации в ЕС. Иновациите в промишления сектор у нас са под средното ниво за ЕС.

Бюджетен дефицит

Прогнозите за бюджет-

► Въпреки оптимистичните прогнози на международната рейтингова агенция Fitch потреблението в България остава свито

СНИМКА BLOOMBERG

ния дефицит на Fitch, Европейската комисия и Министерството на финансите за следващата година се различават в малка степен. От ЕК

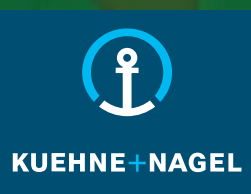
очакват дефицитът догодина да е 2.9%, на финансовото ведомство амбициите са той да е 2.7%, а според Fitch той няма да надхвърли границата от 3%, която

е записана в Пакта за стабилност. Въпреки малките разлики и трите институции са на мнение, че той ще е под тези ключови три процента. □

Sofia Airport Center
A Tishman International Development

welcomes

Real Estate Consultant

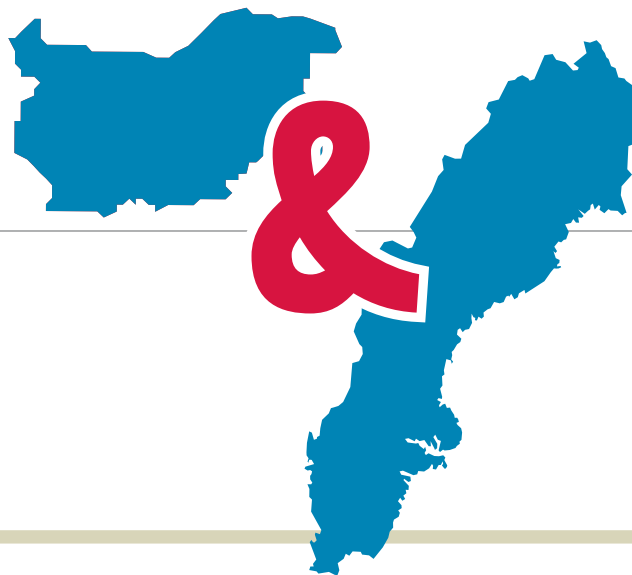

www.sac.bg
+492 3800

България

Швеция

Добри времена за шведските инвестиции

Вложенията от скандинавската държава се увеличават 4 пъти към края на август и достигат 15 млн. EUR

“Когато дойдат шведите, ще станем.” Така отговорили мутрите на шефа си, който ги смърлил, че са насядали на столове около шведската маса. Всъщност шведските инвеститори вече дойдоха, а прогнозите са, че не само няма да си тръгнат, но и ще се увеличават. За това нека им направим място около масата.

Производство, търговия и медиуми

За периода от 2000 до 2009 г. шведските инвестиции в България възлизат на 150.9 млн. EUR по данни на БНБ. Една от най-големите сделки е през 2002 г., когато шведският концерн SKF BEARINGS купува лагерния завод на ВМЗ Сопот. По данни на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) досега компанията е вложила в производствената база 63.8 млн. USD. През лятото на 2008 г. пък шведската медийна компания MTG купи Нова телевизия и 80% от списание “Ева” за 620 млн. EUR.

Основната част от шведските вложения към момента са в производствени дейности, като има и немалко търговски представителства на утвърдени в световен мащаб шведски фирми (вж. карето).

Светлото бъдеще

За първите 8 месеца на 2010 г. инвестициите от Швеция достигат 15 млн. EUR, което е 4 пъти повече на годишна база. Положителната тенденция ще се задържи и шведските компании ще

СНИМКА SHUTTERSTOCK

продължават да разширяват вложенията си в България, тъй като и световната икономика започна да се възстановява, категорични са представителите на бизнеса и неправителствените организации. Според кьнтри мениджъра на АББ за България, Румъния и Молдова

Петер Симон българите и скандинавците имат близък манталитет, така че и това би трябвало да улесни правенето на бизнес в бъдеще. “През миналата седмица шведската франчайз компания Husse, която се занимава с търговия на храни и аксесоари за котки и кучета, подписа договор с българска фирма. В момента има и компания от енергийния сектор, която прави пазарно проучване за България”, казва Елза Каземи, търговски съветник на Швеция за регион Балкани.

В бъдеще добри перспективи за привличане на нови капитали има в областта на информационните и телекомуникационните технологии, както и възобновяеми енергийни източници, коментират от МИЕТ. Това са сектори, в

които Швеция има традиции и желание за развитие, показват наблюденията и на неправителствените организации, свързани с шведския бизнес. Аутсорсването на производствени дейности също има добри перспективи.

Евтино и близко

В момента България има няколко много силни предимства - тя е член на Европейския съюз, има ниски данъци и евтина работна ръка. Поради тези причини компанията от скандинавските държави биха избрали България пред по-близките страни от Прибалтика, обяснява Йоран Свенсон, президент на Българо-Скандинавската търговска камара. В Китай производството може да е по-евтино, но пък държавата се намира доста далеч,

което е пречка от логистична гледна точка, добавя той. В същото време обаче на Балканския полуостров България попада малко в сянката на Румъния, смята Каземи. Други конкуренти на България в привличането на погледа на шведските инвеститори са още Полша, Чехия и Словения.

Интересът на новите инвеститори обаче е зависим не само от добрите фактори, но и от негативния имидж на страната, който в момента е комбинация от “корупция - лоша инфраструктура - слабо образовани кадри”. Но всъщност по-големият проблем може да се окаже, че представителите на шведския бизнес понякога просто питат “Къде е България?”. А иначе масата ни е подредена за тях и ги чакаме.

Дарина Черкезова

Кой кой е?

Ключови шведски инвеститори

- ▶ SKF JCS - производство на лазери;
- ▶ Swedish Match - производство на кибрит;
- ▶ АВВ - производство на съоръжения и апаратура за енергийната промишленост;
- ▶ MTG (Modern Times Group) - медийна компания, собственик на телевизионните канали “Нова телевизия” и “Диема”
- ▶ EQT - инвестиционен фонд, собственик на Blizoo
- ▶ Atlas Copco Liftop - производител на строителна, минна и компресорна техника
- ▶ AROS Quality Group - производство на електрогенератори, генератори и трансформатори
- ▶ Tranemo Textile - производство на работни облекла
- ▶ Bonnier Business Group - медийен бизнес
- ▶ Scania - търговия с тежкотоварни автомобили
- ▶ Volvo - търговия с тежкотоварни автомобили
- ▶ Electrolux - търговия с електротехника
- ▶ Sandvik - търговия със стоманени изделия и машини за строителната и металургичната промишленост
- ▶ Oriflame - търговия с козметика
- ▶ Alfa Laval - производител на продукти за тежкото машиностроене, хранително-вкусовата промишленост и гр.
- ▶ Astra Zeneca - производител на фармацевтични продукти
- ▶ Ericsson Telecommunications - доставчик на телекомуникационно оборудване и услуги
- ▶ Tetra Pak - производител на опаковки за мляко и други хранителни продукти;
- ▶ Husqvarna - производител на машини за горското стопанство, парковете и градините

Търговия Стокообменът се свива със 7.7%

▶ Структурата на стокообмена с Швеция е разнородна. България изнася продукти на мебелната, електротехническата и шивашката промишленост, а внася от Швеция апарати за телефония и видеокомуникация, автомобили и гр.

▶ Към края на август двустранният стокообмен възлиза на 100.9 млн. EUR и е налице лек спад от 7.7% на годишна база.
▶ Вносът намалява с почти 17% до 55.2 млн. EUR, а износът се увеличава с 6% до 45.7 млн. EUR.
▶ Динамиката на вноса и износа довежда до около 60% спад на търговското салдо, което за осемте месеца на годината вече е отрицателен размер на 9.5 млн. EUR.

Интервю Хелена Пилсас Алин, посланик на Швеция за България

Искам България да е по-позната в Швеция

Шведският бизнес проявява интерес към всичко на тема “зелена икономика”

► **Ваше Превъзходителство, вие бяхте назначена за посланик на Швеция в България само преди седмица. Какъв е имиджът на страната “отвън” и какви са вашите първи впечатления?**

- Не бях идвала в България преди. Като цяло смятам, че страната не е чак толкова добре позната в Швеция. Но в същото време, когато споделях, че идвам тук, имаше и хора, които казваха: “О, аз съм бил там. Живял съм там. Учил съм там”, и бяха с много положителни впечатления. Моите първи впечатления са, че хората тук са много приятелски настроени и гостоприемни.

► **Каква беше причината за закриването на шведското посолство в България? Смятате ли, че това ще повлияе на двустранните отношения между държавите?**

- Надяваме се, че този факт няма да има негативно влияние в което и да е направление. Причината за закриването на посолството всъщност е, че двете държави имат добри двустранни отношения и няма никакви сериозни проблеми, които да трябва да се решават ежедневно. Затова и присъствието на Швеция в България вече ще се осъществява по нов начин - посланикът ще е базиран в Стокхолм. Намерението ми е да идвам тук поне веднъж на месеца.

Трябва да се има предвид също, че България все пак не е единствената държава, в която беше закрито шведско посолство. Сред държавите, които са членки на Европейския съюз и също имат посланик, базиран в Стокхолм, е например и Ирландия.

► **Кои ще са основните ви приоритети? С какво ще се заемете най-напред?**

- Сега трябва да се заема с организирането на рутинните дейности при новите обстоятелства. Провеждам разговори с нашия почетен генерален консул в София и консула във Варна, с шведския търговски съвет, с хора от отделните министерства, колеги от други държави и т.н. Сега “уча” за страната. Основната ми цел е Швеция да има видимо присъствие в България.

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

” Причината за закриването на посолството всъщност е, че двете държави имат добри двустранни отношения и няма никакви сериозни проблеми, които да трябва да се решават ежедневно

Разбира се, все още обаче е прекалено рано, за да говоря за конкретни идеи и инициативи. Освен това смятам, че е много важно да има добър диалог между двете държави. Мисля, че е добре да има двустранни визити и обмен на опит не само на политическо, но и на експертно ниво. Именно така можем да се учим едни от други и да обменяме най-добрите практики в дадена област. Директният контакт между хората и институциите създава най-добрите връз-

ки помежду им.

► **Къде виждате потенциал за развитие на двустранните икономически отношения между България и Швеция?**

- Търговията между двете държави има потенциал за развитие и може да се увеличи в бъдеще. Едно от нещата, които смятам, че трябва да правим ние в посолството, а и чрез шведския търговски съвет, е да полагаме повече усилия, за да бъдат България и българският пазар по-

познати. Представителите на шведския бизнес проявяват интерес към всичко на тема “зелена икономика”, възобновяеми енергийни източници, третиране на отпадни води и т.н. Ние имаме познания и опит във всички тези сфери и можем да бъдем полезни с тях.

► **Швеция е една от страните, в които беше взето решение да не се приема еврото. Смятате ли, че това е било едно “мъдро” решение? Ще подкрепите ли България в стремежа ѝ да влезе в еврозоната?**

- Решението всъщност бе взето чрез референдум. Шведската икономика се развива много добре в момента и ние естествено сме доволни от този факт. Какво би се случило в бъдеще обаче, е въпрос, по който е прекалено рано да се спекулира.

Визитка
Коя е Хелена Пилсас Алин

► Хелена Пилсас Алин е посланик на Швеция за България, като тя е базирана в Стокхолм.
► Преди да заеме този пост, тя е работила в отдел “Европейски съюз” в шведско-

то министерство на външните работи. От 2004 г. тя оглавява групата “Прибалтика” във ведомството.

► Преди това тя е била зам.-директор на Групата за развитие в департамента за Централна и Източна Европа.
► Работила е и в посолството на Швеция в Талин.

► **Наскоро българският еврокомисар Кристалина Георгиева коментира, че е добре България да следва примера на Швеция и да се поучи от нейния пример в преодоляването на икономическата криза. От друга страна, финансовият министър Симеон Дянков казва, че Швеция има какво да научи от България, например по отношение на га-**

нъците. Според вас какво може България да научи от Швеция и обратно - Швеция от България?

- Смятам, че това е въпрос, който трябва да бъде зададен на някой, който има по-задълбочени, експертни познания по тези финансови въпроси. Все пак, както казах и по-рано - обмяната на опит винаги е интересна и ползотворна.

Дарина Черкезова

ПЛАТЕНА ПУБЛИКАЦИЯ

Интервю Ищван Полони, главен изпълнителен директор на blizoo

Повече от половината фирми от интернет пазара са полулегални

Премахването на административните пречки и нелоялната конкуренция са условията за развитие на телекомуникационния пазар

► **Господин Полони, защо избрахте България като държава, в която искате да разширите бизнеса си?**

- В дългосрочна перспектива пазарите в Източна Европа имат по-голям потенциал за растеж от тези в Западна и Северна Европа. Това естествено важи и за България. Пазарът в страната има сериозен потенциал, тъй като проникването на трипъл плей услуги и цифрова телевизия е все още ниско. Освен това смятам, че България има много атрактивна данъчна политика. Всички тези причини правят присъствието на пазара в страната логичен избор.

► **Как оценявате бизнес климата в нашия регион, Източна Европа?**

- В региона, както и навсякъде другаде, съществува криза. В дългосрочна перспектива пазарите имат по-голям потенциал за растеж. Конкретно в България бизнес средата започва да показва признаци на подобрение, що се отнася до макроикономическата ситуация. Потреблението остава свито. Ако бизнесът успее да отключи неизползвания потенциал, ще има отново растеж в икономиката. Предпазлив оптимистичен съм за позитивната тенденция през 2011 г.

По отношение на средата за правене на бизнес в България смятам, че има твърде много административни пречки. Правителството трябва да подобри цялостната регулаторна рамка. Имам предвид например отношенията между фирмите и данъчните служби, трудовите служби и всички други съприкосновения с администрацията. Разбира се, правилата трябва да се спазват, но това не трябва да затруднява нормалната работа на компанията.

► **Компанията blizoo предлага пакет 3 в 1 телевизия, интернет и**

25

► млн. EUR сме инвестирали през тази година и ще продължим да инвестираме, за да предоставяме услуги с високо качество

” **Правителството трябва да подобри цялостната регулаторна рамка на телекомуникационния пазар**

” **Пазарът е готов за следващата вълна на консолидация и ние сме готови да участваме в нея**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Визитка Кой е Ищван Полони

► Преди две години Ищван Полони пристига в България, за да оглави "Евроком кабел".

► Преди това той е работил за централно- и източноевропейския холдинг FiberNet Group, в който влизат кабелни оператори с присъствие в Унгария, България и Украйна. Известно време е бил и мениджмънт консул-

тант в Лондон за Booz&Co и Oracle Consulting на различни места и в различни сектори.

► Полони е един от основателите през 1997 г. на вогещата унгарска агенция за онлайн комуникации и media Carnation Consulting,

където изпълнява длъжността оперативен директор.

► Той е Fulbright стипендиант, има MBA от UC Berkeley и магистърска степен по бизнес администрация от Budapest University of Economics.

телефония. В тази връзка как определяте пазара на телекомуникационни услуги в България?

- Телеком пазарът в България е много интересен - много конкурентен и същевременно със сериозен потенциал за растеж. Пазарът предлага много добри офери за потребителите - например за 15 EUR можете да си купите пакет услуги, който в Унгария би струвал 30-35 EUR. Това означава, че пазарът е много труден за играчите, опериращи на него, тъй като не им остава нищо друго, освен да се конкурират с добри услуги, качество и цени.

► **Компанията вече има половин милион клиенти. Виждате ли възможности за разширяване на клиентската си база и как възнамерявате да го направите?**

- Имаме много големи амбиции и ще работим за тях - да бъдем най-големият доставчик на ширококолов интернет и цифрова телевизия в България. Стремим се да предлагаме иновативни продукти, като най-големия избор от HD канали, които в момента са 11 на брой, и планираме те да се увеличи-

ват. Най-скорошният такъв продукт е новият ни цифров приемник на сигнала, т. нар. set-top-box устройство от ново поколение - първото, което дава възможност на клиентите да свържат всичките си цифрови устройства към телевизора. Така можете да свържете лаптопа, смартфона, конзолата си за игри и компютъра си към телевизора само чрез едно устройство, което получавате от blizoo за нашата ТВ услуга.

► **Какви инвестиции предвиждате, за да засилите позицията на blizoo на този пазар?**

- Само през 2010 г. сме инвестирали близо 25 млн. EUR и ще продължим да инвестираме, за да предоставяме услуги с високо качество. За да създаваме продукти, които да бъдат лидери на пазара, трябва да инвестираме в развитие на мрежата си и в стабилно високо ниво на всички услуги на blizoo.

► **Планирате ли допълнителни сключения с други компании?**

- Вярваме, че пазарът е готов за следващата вълна на консолидация и ние ще участваме в нея. Консоли-

дацията е добра за крайните потребители, тъй като по-големите играчи разполагат с финансови ресурси и ноу-хау, нужни за създаване на иновации и гарантиране на качеството на услугите.

► **Как ще коментирате отложената цифровизация на телевизията в България?**

- Самият факт, че изключването на аналоговите честоти ще бъде отложено за 2015 г., няма да има незабавен ефект върху кабелната индустрия. Ще бъде интересно да видим какъв подход ще бъде предложен от работната група на правителството за прехода към цифровизация. Има няколко ключови въпроса. Един от тях е дали преходът към цифрово разпространение ще се случи изведнъж и всички или по-голямата част от аналоговите канали ще бъдат прехвърлени за кратък период от време, или преходът ще бъде постепенен, което би означавало някои честоти да станат цифрови преди други.

Друг въпрос е какво ще се случи с излъчваното съдържание. Дали националните канали ще бъдат принудени да следват стратегия на двойна дистрибуция? Това

би означавало да плащат едновременно за аналогово и цифрово разпространение в преходния период, което може да се случи само при постепенния подход. Другият вариант е да се даде възможност да останат само на аналогово разпространение до последния момент. Много е важно и какви субсидии за цифрови декодиращи устройства ще предложи държавата, за да насърчи цифровото наземно телевизионно разпространение. Като цяло не очаквам големи промени на пазара на ТВ услуга в България - кабелните услуги ще останат доминиращи, а сателитното разпространение ще бъде категорично на второ място.

► **Имате ли забележки по**

Компанията

► Телекомуникационната компания blizoo е създадена през май 2010 г. след сключването на гостабичиците на кабелна телевизия, интернет и фиксирана телефония "КейбълТел" и "Евроком". Двете компании са купени от шведския инвестиционен фонд EQT

законовата рамка в този сектор?

- Държавните институции в България трябва да предлагат повече защита на честните играчи на телеком пазара. Законодателната рамка няма нужда от промяна, но правителството би могло да я прилага по-ефективно, като взема мерки срещу събитията, които се случват извън нея. Нашата компания следва всички правила и закони и е напълно прозрачна, но в същото време се налага да се конкурираме с играчи, които не плащат данъци и социални осигуровки. 55% от пазара на интернет достъп се държат от такива полулегални или нелегални играчи. Такива компании разпространяват съдържание без разрешение и правата на техните клиенти не са защитени. Държавните институции може да предприемат действия срещу всичко това. За съжаление има и нелоялна конкуренция, която нанася умишлени щети на инфраструктурата на телеком операторите. Институциите биха могли да отстранят тези нарушения и да наложат ефективен контрол.

Пламен Димитров

през октомври 2009 г., като общата стойност на двете транзакции възлиза на над 200 млн. EUR, което нарежда сделката сред най-значимите в България за тази година. Новосъздадената компания има годишни приходи от приблизително 70 млн. EUR и близо 0.5 млн. абонати.

☎ 0700 43 700

blizoo казва:
избираш един пакет,
получаваш много подаръци!

30

лв. на месец

ИСТИНСКОТО ЗАБАВЛЕНИЕ Е

blizoo

за повече информация:
www.blizoo.bg

24 БЪЛГАРИЯ & ШВЕЦИЯ

Шведските бизнесмени харесват данъчния режим, но се оплакват от корупцията

Близко 90% от компаниите са склонни да разширяват дейността си в България

Добре е да си шведски бизнесмен в България. Това твърдят самите предприемачи в проучване на Шведския търговски съвет сред 39 фирми, свързани с двете държави. Данъчният режим е добър, както и размерът на заплатите в сравнение с нивото на производителност. От друга страна обаче корупцията е сериозен проблем, а в някои от градовете езикът все още е бариера. Въпреки това нагласата на предприемачите е по-скоро положителна и те дори са склонни да разширяват дейностите си в страната.

Хубавата страна на България

Общо 75% от шведските бизнесмени казват, че е лесно да се започне бизнес в България. Пак същият дял са категорични, че биха дошли в страната заради доброто съотношение разходи за заплати към производителност. България получава най-високата оценка по този показател, като в челната тройка попадат още Сърбия и Словакия. За 78% от предприемачите данъчният режим в България е изключително добър.

Пак толкова е и делът на отговорилите, че разликата в счетоводния подход в Швеция и България не е проблем. Освен това според 55% от тях страната има законодателство, което е благоприятно за развитието на дейността им. Бизнесмените са доволни и от това, че могат да намерят интернет почти навсякъде.

“Крайно време е компаниите да предприемат първата стъпка и да дойдат в България. Българските компании са много отворени към Западна Европа. България е добро място за работа”, е позицията на част от мениджърите.

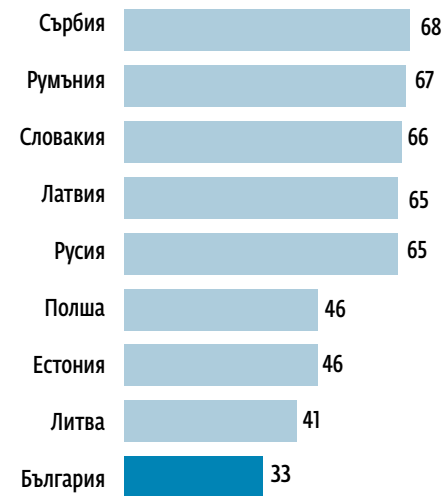
Тъмната страна

Не всичко обаче е розово. Според 50% от анкетираните в България е много трудно да си намерят подходящи служители на мениджърски постове. Общо 38% пък казват, че се затрудняват да открият хора, които да се занимават с продажби. Според 67% от шведските бизнесмени не е лесно да се намери и надежден бизнес партньор в страната за разлика например от Сърбия, Румъния, Словакия, Литва и Русия. Все още езикът е бариера за работата им в България, смятат близо 70%.

Освен това само 22% от анкетираните посочват, че корупцията не е оказала влияние върху бизнеса им.

Как оценявате възможността да намерите надеждни бизнес партньори?*

Отговорили Лесно или Много лесно, в %

* Анкета сред шведски компании в различни държави. Източник: STC Business Climate Survey 2008

Едва 25% пък дават положителна оценка за въздушната инфраструктура, а за пътната тя е изцяло негативна.

“Много по-трудно е да се работи тук заради различни фактори, които, взети заедно, оказват силно негативно влияние - малък пазар, помалък приток на капитали, липса на планиране, лоши пътища, липса на подкрепа

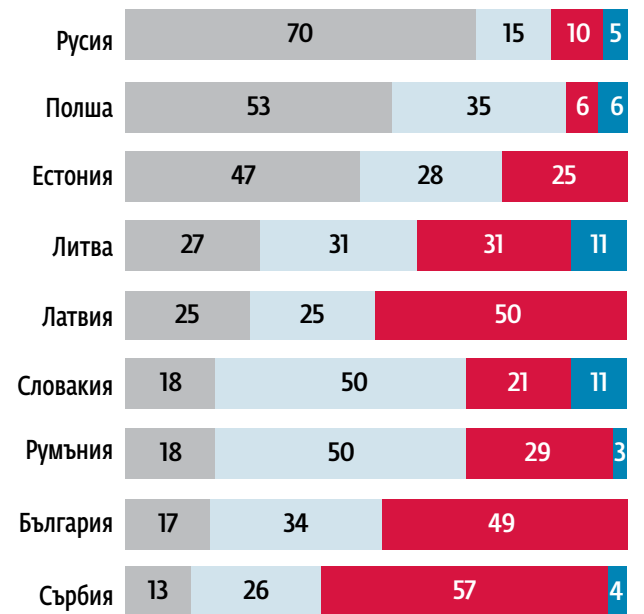
от страна на държавата”, коментират негативно настроените мениджъри.

И все пак: “Оставаме”

Въпреки проблемите и някои негативни констатации обаче представителите на шведския бизнес имат добри очаквания за бъдещето. За 89% потенциалът за растеж на компанията им на

Колко лесно намирате мениджъри?

в %

■ Много лесно ■ Лесно ■ Много трудно ■ Не знам

българския пазар е добър. Общо 55% дават положителна оценка за очакваните приходи в сравнение с тези от други пазари. Според проучването близо 90% дори имат планове да разширяват бизнеса си извън по-големите градове или региони. При това повечето от тях се занимават с някакъв вид производство.

“Въпреки трудностите

бих посъветвал шведските компании да инвестират в България - първо, защото пазарът се развива бързо и второ, бизнесът се учи много по-бързо от политиците”, гласи друго изказване на шведски предприемач, което не само е златната среда между доброто и лошото в България, но и показва, че има място и за оптимизъм.

Дарина Черкезова

Мнения

Аутсорсингът към България има голям потенциал

България е атрактивен пазар за шведските компании. Има голям потенциал за развитие на двустранните отношения в сферата на аутсорсинга. Тенденцията към момента е голяма част от шведските фирми да аутсорсват производствата си към други държави. През 2009 г. А.Т. Кеатпеу класира България на първо място по атрактивност за аутсорсване на дейности, което определено е важно за шведския бизнес. Няколко са основните причини страната да е интересна за тях - тук има ниски данъци и заплати, образованието е сравнително добро, а и бизнес климатът е благоприятен. Всичко това е основание да очакваме увеличаване на интереса от страна на шведските компании към България.

Преди около месец бях на семинар в Швеция, който се проведе в един сравнително малък град, но имаше над 30 представители на фирми, които се интересуваха от България.

Елза Каземи, търговски съветник на Швеция за регион Балкани

” Много шведски компании не знаят за възможностите за развитие на бизнес в България

Смятам обаче, че много шведски компании не знаят за възможностите за развитие на бизнес в България. Имам усещането, че когато гледат към тази част от картата на света, погледът им е по-скоро привлечен от Румъния.

Затова трябва да фокусираме работата си именно в тази насока - да даваме повече информация за България. В момента секторите, в които България има нужда от нови инвестиции и в същото време шведски компании биха могли да се впишат много добре, са например управлението на отпадъци и отпадни води, енергетиката, дърводобивната индустрия, производството на мебели, текстил, електроника и т.н.

Някои от конкретните проблеми, пред които се изправят шведските компании в България, са свързани например с кандидатстването им за патенти. Има фирми, които са с усещането, че им се налага да чакат с векове, преди да получат конкретен отговор от институциите. Други предизвикателства за тях са свързани с получаването на различни сертификати за съответствие. Проблем е и че понякога компаниите се сблъскват с корупционни практики. □

Не искам България да е държавата “почти”

В бъдеще определено можем да очакваме нови инвеститори в България от скандинавските държави. Страната има какво да им предложи - най-големият й плюс е данъчният режим, а в същото време не е чак толкова далеч от географска гледна точка. От друга страна обаче, има и проблеми, на които трябва да се обърне внимание. Аз живея в България от 1994 г. и оттогава досега корупцията си остава един от основните негативи. Сред проблемите са инфраструктурата и образованието. Смятам, че България трябва сериозно да поработи върху имиджа си. Защо когато хората казват “българска работа”, се създава негативно впечатление, а когато се каже “шведска стомана”, отношението е съвсем различно? Това е малко притеснително. Не искам да звучи като критика, аз искам най-доброто за България, но това означава и да не премълчаваме проблемите. Не искам България да бъде държавата “почти”.

Йоран Свенсон, президент на Българо-Скандинавската търговска камара

” Защо когато хората казват “българска работа”, се създава негативно впечатление, а когато се каже “шведска стомана”, отношението е съвсем различно? Това е малко притеснително

Държавата, която е “почти ОК”, в която обикновено се казва “почти се справихме” или “всичко е почти перфектно”. Искам България да е страната, за която да се казва - произвеждаме там и сме щастливи, всичко е перфектно.

Искам компаниите да се чувстват сигурни. За целта е нужно да има диалог и да работим ефективно и заедно на всички нива - правителство, посолства, неправителствени организации, за да може по света да се представя една реалистична картина за България.

Културните разлики никога не биха били причина да не се инвестира в България. Няма да има негативен ефект и това, че посолството на Швеция в България се закрива. Страната ще продължи да има свой посланик, той просто ще пътува често до тук. Освен това в България все пак ще има генерално консулство. Аз съм предложен за поста, но все още очакваме формалното решение. Ролята ми на този пост ще бъде именно да направя всичко възможно, за да се създаде обективна картина за България и да помагам за подобряването на положителната връзка между двете държави. □

Добрият бизнес климат привлича Ericsson у нас

Шведският доставчик на мрежово оборудване Ericsson смята бизнес климата в България за добър. Според Роджър Лундстрьом, директор на търговския мениджмънт за Северните Балкани, и Валери Георгиев, мениджър в Mobilcom Austria, конкуренцията е много динамична, което винаги е добър знак за пазара. Систематичните усилия на правителството за поддържане на финансова и данъчна стабилност правят страната много привлекателна. Препоръките на Ericsson са към телекомите, които според тях трябва да извършват детайлни анализи на пазара, преди да започнат предлагането на нови услуги за крайни клиенти.

Бизнес стабилност

Ericsson си партнира с всички телекомуникационни оператори в България. Извън традиционните доставчици на телеком услуги компанията вижда голям потенциал за растеж в публичния сектор, транспорта, здравеопазването и други. Кризата все пак не е подминала и тях. В момента обаче Ericsson е в доста добра форма, тъй като е успяла да осигури своята

Визитка Коя е Ericsson

► Шведската компания Ericsson е един от водещите производители на телекомуникационно оборудване за мобилни и фик-

сирани мрежови оператори в света.

► На българския пазар Ericsson стъпват през 1995 г. като "Ериксон Телекомюникейшънс България". Продажбите на компанията у нас възлизат на над 22 млн. EUR за 2009 г.

бизнес стабилност, казва Лундстрьом.

Очакване за ръст

През 2010 г. компанията е спечелила няколко проекта с всичките си основни клиенти, както и с някои нови. Корпорацията има дългосрочна бизнес стратегия, изградена около визията за 50 млрд. свързани устрой-

ства до 2020 г. България е част от тази стратегия и българското подразделение също очаква ръст, по-голям от този на пазара като цяло. Резултатите на компанията за 2010 г. ще са по-добри от тези за 2009 г. и се надяваме тази положителна тенденция да продължи през 2011 г., казва Лундстрьом.

Пламен Димитров

“Тетра Пак” вижда голям потенциал в България и региона

► Ирене Гегеон

Наскоро компанията лансира т.нар. асептична технология, която запазва добрите хранителни съставки

През миналата година отчетохме по-висок от очаквания ръст на продажбите и голямо търсене в някои развиващи се пазари, включително и България. Резултатите за 2010 г. изглеждат още по-обнадеждаващи. Това съобщиха от шведската компания “Тетра Пак”, която е един от най-големите чужди инвеститори в сферата на пакетиранията индустрия у нас.

Бъдеще

Източноевропейските дър-

жави и новите страни членки като България обаче имат много сериозен потенциал. “Можем да кажем, че пакетиранията индустрия беше по-малко засегната от кризата в сравнение с други сектори поради тясната връзка между опаковките и храните и напитките. Дори по време на криза консумацията на основни продукти не е намаляла драстично. Това позволява на компанията да се развива дори в по-трудно време”, разказа Ирене Гегеон, мениджър “Комуникации” на компанията.

Иноваторско

Наскоро “Тетра Пак” лансира т.нар. асептична технология, която запазва добрите

хранителни съставки на продукта за по-дълъг период, без да е необходима употребата на консерванти. “Безопасното производство и дистрибуция на мляко са много важни за българския пазар, защото консумирането на непакетирано мляко все още е широко разпространено в страната, макар че след варене то губи повечето от своите хранителни съставки”, добави Гегеон.

От “Тетра Пак” отчитат и завишено търсене на опаковки за мляко и плодови напитки. Причината е, че произвеждат картонени опаковки, които предоставят предимства и стават все по-предпочитани в индустрията.

Ани Коджауванова

Визитка Кои са те

► “Тетра Пак” е един от лидерите в хранително-вкусовата промишленост и производството на пакетирани машини. Тя дава работа на почти 22 хил. служители в 85 страни. Компанията отчете 8.95 млрд. EUR нетни приходи от продажби за 2009 г., което е повишение от 1.2% спрямо 2008 г. на фона на кризата.

► “Тетра Пак България” ЕООД отвори врати у нас в началото на 1995 г.

Пазарът на товарни автомобили е със значителен спад

Продажбите на нови товарни камиони са се свили със 70-80% за две години, казват от “Скания България”

Пазарът на нови товарни автомобили над 18 тона в България отчете много силен спад през последните две години. От около 3000 новорегистрирани автомобила през 2008 г. те са паднали до 700 през 2009 г., каза Петър Дончев, мениджър за България в шведската компания “Скания”, производител на товарни автомобили. Очакванията му за тази година са да се запазят нивата от 2009 г. Според него това е много драстичен спад и пазарът на товарни автомобили може би е един от секторите в икономиката, който е отчел най-голямо понижение - около 70-80%. Почти всички източноевропейски пазари изпитаха спадове от порядъка на 60-80%. Навсякъде “Скания” изпитва затруднения, обясни Дончев. Добрата новина е, че на почти всички пазари шведската компания е успяла да увеличи пазарния си дял, включително и в България. В Румъния увеличението е двойно, а в България към края на октомври “Скания” достига пазарен дял от 18.8%, като се нарежда на

второ място в страната по този показател.

Наваксване на изоставането

“В момента се забелязва раздвижване по отношение на транспорта и търсенето на транспортни средства, но все още е доста незначително. До средата на годината например спадът беше около 50% в сравнение с година по-рано. Към края на ноември вече имаме изравняване, т.е. в последните месеци има ръст”, обясни директорът на “Скания България”.

Втора употреба

Друга важна тенденция на пазара на товарни автомобили е ръстът на продажбите втора употреба. В момента “Скания” отчита изключително голям ръст на употре-

бяваните автомобили. През миналата година компанията е продала около 20 употребявани автомобила, а през тази година броят им вече надхвърля 100. “Тенденцията там е да се купуват или много евтини превозни средства, които да бъдат изплатени в рамките на една година, или такива, които са на 2-3 години, в повечето случаи са върнати от лизинг и са на добри цени”, каза Дончев.

Оптимизъм

Прогнозата на Дончев през следващата година е за ръст на пазара, като първото тримесечие вероятно ще е трудно, тъй като традиционно в началото на годината транспортните фирми изпитват затруднения. Но за цялата 2011 г. той очаква между 20 и 30% увеличение на пазара.

Мария Веромирова

“Сандвик България” очаква ръст на продажбите през 2011 г.

► Оживлението в минната промишленост и машиностроенето ще допринесе за доброто представяне на инженеринговата компания

Sandvik планират да разширяват присъствието си на Балканите в дългосрочен план

Двучифрено увеличение на продажбите през 2011 г. очакват от “Сандвик България” заради оживлението на миннодобивната промишленост и машиностроенето в България и на Балканите.

Шведската компания продава оборудване, части и консумативи за минната и пътностроителната индустрия, различни видове стомани и инструменти за машинни обработки.

Тенденции 2011

“В минния сектор ще продължим да следваме бързо възстановяване на пазара към нивата му отпреди кризата, което е свързано с нарастващия инвеститорски интерес към основните метали”, коментира Румен Карамихалев, управител на “Сандвик България”. По думите му в машиностроенето все повече се затвърждава възходящият тренд, особено в експортноориентирани предприятия. “В строителния сектор засега можем само да се надяваме на частично възвръщане на силно затихналата инвестиционна активност”,

допълва Карамихалев. По думите му строителният бранш до голяма степен е зависим от лимитираните инфраструктурни разходи в бюджета за 2011 г.

Външната оценка

Присъединяването към Европейския съюз и хармонизирането на законовата база повлия благоприятно на условията за развитие на бизнес в България, смятат от “Сандвик България”. “За съжаление обаче неособено решителните мерки за бързо и ефективно преодоляване на кризата не помагат за възвръщането на инвеститорския интерес”, коментира Карамихалев.

Поглед към Балканите

Шведската Sandvik няма производствени бази на Балканите и засега не предвижда сериозни инвестиции в региона в това отношение. Очакваното частично увеличение на инвестициите през 2011 г. ще е отражение на нарастващите обеми на продажбите. То ще е и в съответствие със стратегията на групата за трайно и увеличаващо се присъствие на Балканите. Според оценката на мениджърите на групата регионът има потенциал да продължава да бъде най-бързо развиващата се част от Европа през следващите 10-20 години.

Дарина Черкезова

ПЛАТЕНА ПУБЛИКАЦИЯ

Интервю Петер Симон, кьнтри мениджър на "АББ Груп" за България, Румъния и Молдова

Скандинавците и българите са близки по манталитет

За 2010 г. компанията АББ ще отчете троен ръст на производството си в България

► **Господин Симон, "АББ Груп" (Asea Brown Boveri Group) работи в България вече близо 40 години. Какво загърва бизнес интересите на групата толкова години? Как оценявате условията за правене на бизнес в страната към днешна дата?**

- АББ присъства в България още от 20-те години на ХХ в. чрез шведската фирма Asea и швейцарската Brown Boveri. Техните първи представителни офиси в страната преди сливането на двете компании са открити през 70-те години, а първото производство тук стартира през 1996 г. в Петрич.

Това, което прави България атрактивна към момента, е, че е член на ЕС и НАТО. Валутата на страната е стабилна. Работата тук е ефективна и от гледна точка на разходите. Освен това България се намира в Европа, защо производството да се извършва в Тайван например? Пазарът има и огромен потенциал за нашата дейност - инфраструктурата трябва да се изгради, индустрията трябва да се обнови, развива се енергийната система. Има множество бизнес възможности пред нас.

По отношение на недостатъците на бизнес средата начело е бюрокрацията. Сериозен проблем е и имиджът на държавата. Когато живееш тук, вече виждаш, че всичко е било само имидж и не ни пречи реално на работата. Факт е обаче, че всички говорят за местната корупция и мафия, а това спира плановете на някои малки

компани да дойдат тук. За чуждестранните бизнеси проблем създава и кирилицата. Преди време си задавах въпроса защо редица компании от Италия предпочитат да отидат в Румъния, а не в България. И се оказа, че причината е много проста - езикът и буквите. Всъщност развитието на бизнеса зависи и от самите хора, той има и чисто човешки елемент, така че понякога и това натежава.

► **Обикновено българите се сравняват с румънците. Вие работите и в двете държави, какви са вашите наблюдения - по какво си приличаме и по какво се различаваме не само като манталитет, но и като условия за правене на бизнес?**

- Нека ви разкажа една история. Преди години с приятели правехме планове за пътуване с мотори от Румъния през България до Гърция. Служителите в румънската ни дъщерна компания казваха: "О, не, не отивайте в България. Заредете с достатъчно гориво, за да не се налага да нощувате там." Все пак ние спряхме някъде по пътя за по цигара и кафе и заговорихме на немски. Собственикът ни заговори, оказа се, че навремето е работил във Франкфурт. Попита ни откъде сме дошли и като разбра, че идваме от Румъния, реакцията му беше: "Какво, Румъния?! И там не ви убиха?! Вие сте късметлии." Излиза, че това важи и за двете държави - те не си вярват една на друга.

Това, което забелязвам

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

като разлики, е, че румънците са много припрени. Те се движат бързо, но избират по-дългия, заобиколен път.

Българите пък се придвижват по най-прекия, но за сметка на това - по-бавно. Като доход тук за пръв път преди години, си казах, че България е по-изостанала в сравнение с Румъния. Факт е обаче, че това, което се случува тук по-бавно, стана по-добро в сравнение с промените в Румъния. Пример в това отношение е летището - в Румъния направиха бързи и няколкократно ремонти, докато българите решиха, че ще е по-добре да изградят ново - може да отнеме повече време, но резултатът ще е по-добър.

Германците казват за българите, че са най-дисциплинираните хора на Балканите. Аз лично също предпочитам прекия път, това е по-германско. Страните от северната част на Европа също се чувстват по-добре в България, отколкото в Румъния. За разлика от италианците, които определено имат пристрастия към румънците.

► **Бяхте обявили плановете да назначите около 300 души в предприятията си в България през 2010 г. Реализирахте ли ги?**

- Да, направихме го. Изградихме ново производствено предприятие в Раковски и 95-96% от това, което правим, е за износ. Въпреки че всички говорят за кризата, ние имахме нужда от нови работници, тъй като има стабилно търсене на продуктите ни. Тук служителите са много дисциплинирани, а разходите са доста конкурентни. В същото време пак заради кризата нашата компанията реши, че е най-добре да затвори производствените си бази в други държави, например в Швейцария, и да пренасочи производството си към България, тъй като тук излиза по-евтино. Това е и глобалната тенденция - производства да се местят от високобюджетни към нискобюджетни държави.

► **Много чуждестранни мениджъри се оплакват от образователната система в България. Вие как я оценявате? Нами-**

Визитка Кой е Петер Симон

► Петер Симон работи в АББ вече 35 години, като заема различни позиции. От 1998 г. насам той е кьнтри мениджър на АББ в Румъния, а от 2007 г.

разширява своите отговорности, заемайки длъжността кьнтри мениджър за АББ в Румъния, България и Република Молдова. С повече от 15 години управленска практика в Северозточна Европа Петер Симон е един от най-опитните и квалифицирани топмениджъри за региона.

раме ли лесно кагру?

- Когато говорим за инженерите, имате много добра образователна система. Но когато става въпрос за завършилите икономика или финанси, имаме сериозни трудности с намирането на подходящи служители. Затова, като търсим хора с икономическо образование, обикновено предпочитаме такива, които са учили в чужбина.

► **Какви резултати отчетате за 2010 г. и как са се променили на годишна база?**

- За тази година предвиждаме 15% увеличение в обема на дейността на компанията. За следващата година очакваме увеличение с 20% пове-

че в сравнение с 2010. Изминалата година беше добра за нашите проекти в България. Разширихме производството си и през 2010 г. то се е увеличило 3 пъти, което се дължи на нашите нови производствени мощности. Планираме дори да започнем работа на 3 смени от следващата година, така че част от производството ще се извършва 24 часа.

В бъдеще смятаме не само да произвеждаме части и да ги доставяме, но и да развием дейността си в сферата на услугите. В Унгария например имаме звено, което предоставя услуги на мобилен оператор. Планираме да открием подобно общо звено за Румъния и България.

Дарина Черкезова

Профил АББ накратко

► АББ е лидер в технологиите за високо напрежение и автоматизация, които позволяват на клиентите в енергетиката и индустрията да подобряват работата си и същевременно да намаляват вредното влияние върху околната среда.

► "АББ Груп" играе важна роля в България, осигу-

ривайки най-модерните енергийноефективни решения за своите местни клиенти.

► В България компанията има три производствени бази - в Раковски, Петрич и Севлиево, като в тях работят около 800 души. Компанията има и два офиса - в София и Варна.

► В световен мащаб АББ има представителства в около 100 държави, като за нея работят 117 хил. служители.

Cities that consume 30% less energy?

As a leading producer of energy-efficient solutions, ABB helps deliver major power savings, without compromising performance. Our lighting control systems can deliver power savings of up to 50 percent, and our building automation up to 60 percent. While everyone else is talking about energy prices, power shortages and climate change, ABB is doing something about it, right here, right now. www.abb.com/betterworld

Certainly.

Зелената страна на снежна Швеция

Екологичната отговорност в страната е не само държавна политика, но и национален манталитет

Когато чуе Швеция, първото нещо, което човек си представя, обикновено е студеното време, дългите нощи и снежните пейзажи. По-малко популярното нещо е, че тя е и една от най-зелените страни в Европа. Зелена в смисъл на екологично отговорна. Това се дължи не само на активната държавна политика, но и на факта, че тази политика се е превърнала в начин на мислене и на живот за самите шведи.

Първенец

Швеция е страната, организираща първата конференция на ООН за околната среда, която се провежда в Стокхолм през 1972 г. През 1999 г. парламентът приема 16 екологични цели, напредъкът по които периодично се оценява и се актуализират мерките за постигането им. Швеция е и сред първите индустриални държави, които са намалили въглеродните си емисии. Между 1990 и 2006 г. те са спаднали с 9%, въпреки че за същия период икономиката е нараснала с 44%, показват данни на Шведския институт. Ако се направи сравнение с емисиите, отделяни преди 30 години, намалението е още по-впечатляващо - от 80 хил. т вредни газове през 1980 г. количеството им е достигнало 51.5 хил. т през 2006 г. Основната причина за това е рязкото ограничаване на използването на ископаеми горива за отопление. Нефът и газът днес в страната са изместени до голяма степен от биогоривата.

Зелени технологии

Екологичните технологии

са сравнително нов икономически сектор за Швеция. През 2006 г. в него е отчетен оборот за общо 97 млрд. SEK (10.5 млрд. EUR), а износет е в размер на 25 млрд. SEK. Най-големи успехи страната има при разработването на системни решения за управление на отпадъците и в сферата на възобновяемите енергийни източници.

Въпреки че този сектор е сравнително млад за страната, за втора поредна година в класацията на 100-те най-иновативни компании за чисти технологии Cleantech 100, която се изготвя от британския в. Guardian и Cleantech Group, попадат шведските Chemrec и Climate Well. В класацията влизат фирми, които не се търгуват на големите фондови борси. Номинациите се правят от експерти в областта, а след това крайните победители се избират от специален комитет на базата на три критерия - иновативност, пазарен дял и растеж и възможността на компанията да прилага технологията си.

Новатори

Chemrec превръща един от отпадните продукти в хартиената промишленост в биогорива, които се използват вместо бензин. По изчисления на компанията, ако всички производители на хартия в страната внедрят тази технология, това може да осигури достатъчно гориво за половината камиони в Швеция. Това ще доведе до намаляване на емисиите въглероден диоксид с 10%.

Climate Well пък е разработила и патентовала ефективна технология за съхраняване на енергия. Благодарение на нея топлината може да се използва за охлаждане, без да е необходимо електричество. Затова и в момента основният фокус на Climate Well

е към пазарите на страни като Австралия, Индия и Испания. Според компанията монтирането на такава система може да намали енергийните разходи на домакинствата с около 85%.

Най-зеленият град

Мисълта за природата обаче не е само в научно-развойните центрове на модерните технологични компании, а навсякъде в

Швеция. Затова и именно там се намира най-зеленият град в Европа, а вероятно и в света - Векшьо. Това сигурно не е случайно, тъй като в близкото селце е роден един от бащите на съвременната екология Карл Линей. Около половината от необходимата енергия в града се добива от възобновяеми източници. В градската станция за преработка на отпадни води се произвежда биогаз, университетът се отоплява с пелети, а басейнът има слънчеви панели на покрива. Жителите и местните компании получават субсидии за покупката на екологични коли, които после могат да паркират безплатно навсякъде в града. Общинската топлофикация, която осигурява 90% от отоплението във Векшьо и околните села, работи само с биомаса, която се добива като отпадък от дърводобивната промишленост в региона.

Една от местните таксиметрови компании преди време получила субсидия от държавата за изпълнението на проект, който е довел до намаляване на използваното гориво с 20%. Фирмата е разработила система,

като да следи автомобилите си със сателит, така че да изпраща при клиентите най-близкото такси. Освен това шофьорите са премирили и курс по екологично каране, а в парка си компанията има хибридни коли и автомобили на етанол и биогаз.

Еко и етично

Последната мода при жилищата в страната са пасивните къщи. Макар че идеята за първи път е приложена не в Швеция, а в Германия, в разработването ѝ е участвал швед. Пасивните къщи са отлично изолирани, с дебели стени и двойно остъкления прозорци. Всяка топлина, която се отделя, най-вече от лампите и готварските печки, се улавя в тръби и отива директно в отоплителната система на къщата. Макар че това не изключва допълнително отопление през зимата, особено в северната част на страната, разходите са значително по-ниски.

Същата идея е приложена и на централната гара в Стокхолм. В пиковите часове там се събират около 250 хил. души, а като се добавят и закусвалните и магазините, топлината,

Любопитно

► Сванте Арениус (1859-1927 г.), който печели Нобеловата награда за химия през 1903 г., е откривателят на парниковия ефект. Още през XIX в. той прави изчисления, с които предвижда глобалното затопляне.

► През 2007 г. Швеция става световен рекордьор по рециклиране. Общо 85% от всички стъклени бутилки и алуминиеви кутии са били преработени.

► Шведите са най-големите консуматори на екологични стоки в Европа. Проучване на Европейската комисия показва, че 40% от тях са закупили продукт, маркиран като екологичен, през последния месец. Средното ниво за ЕС е 17%.

► Сред многобройните инициативи на общинските власти, които правят Векшьо най-зеления град в Европа, са производството на биогаз от отпадни води и топлофикация, която работи само с биомаса

като се отделя, наистина е значителна. Затова група инженери решили да направят система, която да отвежда тази топлина през вентилационната система до подземни резервоари с вода. Затоплената вода пък се изпомпва към близката офис сграда и се използва за отопление. Така системата освен че е екологична е и икономична.

Близо до природата

На какво се дължи обаче това силно развито екологично съзнание на хората? "Много жители на Стокхолм имат роднини в провинцията и оттам идва специалното им отношение към природата", казва заместник-кметът на столицата Ула Хамилтон, която отговаря за екологичните проекти. "Повечето шведи са израснали сред природата и затова я чувстват близка до себе си", обяснява Хенрик Йохансон от общинската управа във Векшьо. Затова той смята за съвсем естествено хората да искат да защитават околната среда. А когато чистата природа е част от националния манталитет, тя е постижима.

Илишка Филипова

► Стотиците хиляди пътници, които се събират в пикови часове на централната гара в Стокхолм, са източникът на енергията, която топли съседната офис сграда

СНИМКИ SHUTTERSTOCK

ИКЕА идва с мебели, но и с идеи за дома

Шведската марка стъпва в България през 2011 г. чрез Furlis Group, засега само в София

Мебели с иновативна визия, революционна концепция за опаковането им и безброй идеи как може да изглежда домът ви. Всичко това е ИКЕА - шведската марка, която години наред е най-прочутият символ на скандинавския дизайн. За да притежават парченце от този стил, стотици българи ежегодно изминават пътя до Солун или Букурещ, където са най-близките търговски обекти на ИКЕА. Краят на мебелния туризъм обаче наближава - през 2011 г. в София ще отвори първият и единствен засега в България магазин на шведската марка.

Планове

ИКЕА влиза в България чрез гръцката Furlis Group, носител на франчайз правата за нашата страна, Гърция и Кипър. Чрез дружеството "Хаус маркет България" групата инвестира над 50 млн. EUR в търговски обект с разгъната площ над 30 хил. кв. м и 1200 места за паркиране. В него ще се предлагат над 7500 стоки за

дома - мебели, домакински прибори, спално бельо, завеси, цветарници и стотици джунджурии за украса. Магазинът на ИКЕА в София ще бъде разположен до Южната дъга на околовръстния път. В съседство гръцката компания Danaos Development планира да изгради голям мол и жилищен комплекс, но това е по-далечна перспектива. В далечно бъдеще остава и планът за втори магазин на ИКЕА край Варна.

Пазарно

От Furlis Group обичат да казват, че когато ИКЕА стъпи на нов пазар, той се разраства. Самото навлизане на веригата повишава интереса към предлаганите от нея стоки и това се отразява на целия бизнес сегмент. Според Василис Фурлис, председател на борда на директорите на Furlis Group, моментът за стъпване на българския пазар е внимателно подбран и показва увереност в неговите перспективи, въпреки кризата. Всъщност за ИКЕА кризата е неприятен момент, но не и сериозна пречка за плановете ѝ. Кризисната 2009 г. шведската компания приключи с 3.49 млрд. USD нетна печалба и 11% ръст по този показател. Голяма част от тези капитали ИКЕА пла-

СНИМКА BLOOMBERG

Любопитно

▶ ИКЕА е основана през 1943 г. от 17-годишния Ингвар Кампрад в Южна Швеция. Първоначално той продава на изгодни цени химикали, портфейли, рамки, часовници и всякакви артикули. Мебелите са добавени към

гамата на ИКЕА през 1948 г., а през 1955 г. тя започва да произвежда свои мебели. ▶ Името ИКЕА е комбинация от първите букви на неговото име и първите букви на къщата и селото, в което израства: Ingvar Kamprad Elmtaryd

Агунгард.

▶ Тази година ИКЕА купи 6 германски вятърни централи. Сделката е част от усилията на веригата да намали емисиите въглероден двуокис, излъчвани от нейните магазини в цял свят.

нира да инвестира именно в нови обекти. Не толкова оптимистични са резултатите на Furlis Group - дружеството приключи 2009 г. с 42.6% спад на печалбата, но все пак с положителен финансов резултат от 31.6

млн. EUR. Тези резултати до голяма степен се дължат на факта, че Гърция беше сред най-тежко ударените от кризата страни, което доведе до рекорден спад в търговията на дребно - 10.8%.

Вятърът на промяната

И все пак стъпването на ИКЕА на българския пазар обещава да доведе до кардинални промени в начина на пазаруване. Маркетинговите похвати на веригата са мно-

го. На първо място - прочутият годишен каталог, който се подновява всеки септември. Той се разпространява масово и безплатно в областите, където функционират магазини на ИКЕА. Целта е да улеснят клиентите в пазаруването, като им се даде възможност да решат предварително от кои продукти се интересуват. Каталогът представя над 3500 продукта с информация за техните размери и цени. По-важното обаче е, че чрез него ИКЕА се задължава да поддържа тези цени стабилни през цялата година. Цените са ключови и за изработката на самите мебели - още преди да бъдат проектирани, се определя колко ще струват и цялото производство се съобразява с това. Много продукти на ИКЕА са така проектирани, че да бъдат сглобени с лекота от самите клиенти. Запазена марка на веригата са и опаковките, т. нар. flat packs - плоски пакети, които лесно се транспортират от магазина до дома. Това има съществено значение и за цените на тези стоки - помалките им обеми означават по-ниски разходи за складиране, транспортиране и сглобяване. А това означава и по-изгодни крайни цени.

Рагостина Маркова

Get more out of tubes

Norden is the world's leading supplier of high-performance tube filling systems because we focus exclusively on this area. From pre-sales advice, through production and supply of systems, to after-sales customer care, we aim to satisfy your particular application requirements.

We exist solely to make sure you get more out of your tube filling line to sharpen your competitive edge.

www.nordenmachinery.se

Norden Bulgaria Ltd.
33A "Maestro Kanev" Str.
1618 Sofia
Phone: +359 (2) 954 95 99
+359 (2) 489 03 36
Fax: +359 (2) 8568 912

 NORDEN

A Company of **COESIA** GROUP

ПЛАТЕНА ПУБЛИКАЦИЯ

Интервю Даниел Боестаг, директор на СААБ за България

Уверени сме, че продуктите ни ще намерят място в българските ВВС

Изтребителите "Грипен" са създадени така, че дълги години да останат на върха на технологичното развитие

► **Господин Боестаг, как избрахте България за потенциален партньор?**

- Следим реформата в сферата на отбраната в България от много години, а един от най-големите проекти е за модернизацията на военновъздушните сили. Ние вярваме, че с изтребителя "Грипен" предлагаме не само проект на световно ниво, който е много подходящ за България. Вярваме също, че това е и възможност за развитие на бизнеса между България и Швеция, както и с други страни чрез офсетните ни програми.

► **Защо не са осъществени големи сделки между СААБ и българското министерство на отбраната досега?**

- Всички големи военни сделки отнемат много време. Ние сме активни в страната от доста години и сме уверени, че продуктите ни са много конкурентоспособни и ще намерят място във въоръжените сили на България.

► **Ако бъде сключена голяма сделка, има ли възможност да се включат български компании като партньори?**

- Във всички държави, в които имаме дейност, се опитваме да работим в тясно сътрудничество с местната индустрия. Това се отнася с особена сила за големите договори. Винаги има нужда от поддръжка и ремонт, а до известна степен и от производство на резервни части.

► **Българската държава ще трябва ли да закупува в допълнение към изтребителите и друго оборудване като радарни системи и др.?**

- Първо бих искал да подчертая, че ако бъде сключена сделка с България за изтребителите "Грипен", това ще бъде договор между българското и шведското правителство. Типичният пакет за "Грипен" в този случай би включвал всичко, в това число и наземно оборудване за поддръжка, обучение и др. Веднага след доставките българските пилоти ще могат да летят на самолетите.

► **Разкажете ни за някои от техническите характеристики на изтребителите "Грипен". Какво според вас прави тези самолети подходящи за**

Визитка

Кой е Даниел Боестаг

► Даниел Боестаг е роден на 20 януари 1972 г. във Венешборг Швеция.

► Получава магистърска диплома по компютърни технологии и инженерство от Техническия университет на Линчопинг.

► Започва работата си в СААБ през 1996 г. като системен инженер, а само година по-късно е мениджър проекти.

► От 1998 до 2001 г. е мениджър отдел "Развитие на системи за пилотската кабина" в компанията, а в следващите три години е заместник-директор за "Грипен" в Чехия.

► В момента е директор на СААБ за България и Чехия.

” Швеция може да предложи много атрактивни финансови пакети, за да се сведе до минимум тежестта върху държавния бюджет на България

нуждите на българските военновъздушни сили?

- Изтребителят "Грипен" е един от най-модерните на въоръжение днес. Той е многоцелеви и напълно съвместим с изискванията на НАТО. Този изтребител е създаден от самото начало, така че за дълги години напред да остане на върха на технологичното развитие.

Освен това самолетът е много изгоден. Изтребителите по принцип са скъпи за експлоатация и поддръжка, но когато започнахме да разработваме "Грипен", фокусът беше поставен върху намаляване на тези разходи до минимум. След няколко години служба в шведските ВВС доказателствата за това са налице. "Грипен" е изтребителят с най-ниски разходи по време на жизнения цикъл в света.

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Самият жизнен цикъл е 30-40 години.

Модерен и с ниски разходи по поддръжка и употреба, изтребителят "Грипен" покрива всички изисквания на България. В допълнение Швеция може да предложи много атрактивни финансови пакети, за да се сведе до минимум тежестта върху държавния бюджет на България.

► **Кой ще извършва ремонта на самолетите?**

- Това всъщност зависи и от страната, която е закупила изтребителите. Повечето от ремонтите ще се извършват в България. "Грипен" е създаден така, че да е нужно минимално обслужване и ремонти, а изискването за самолета при създаването му беше необходимите ремонти да се извършват изключително

лесно.

► **Какво показва опитът ви в други държави, доволни ли са от изтребителите "Грипен"?**

- В момента "Грипен" е на въоръжение в Швеция, Чехия, Унгария, Южна Африка, Тайланд и Британската кралска школа за пилоти изпитатели (ETPS) - специално училище за обучение на пилоти изпитатели от цял свят. Опитът ни до момента е много добър във всички тези държави. Тайланд наскоро закупи още шест изтребителя в допълнение към ескадрилата си от изтребители "Грипен". Чехия е много активна в експлоатацията на "Грипен". Чешките ВВС изпълняваха задълженията си по мисията на НАТО Air policing над балтийските държави и взеха участие в учението на NATO Tiger

Meet, където спечелиха престижната награда Silver Tiger за най-добра ескадрила тази година. Няколко други държави в момента също проучват възможностите да приемат на въоръжение "Грипен" като свой бъдещ изтребител.

► **Готови ли сте да предложите програма за обучение на пилоти?**

- За да бъде един пилот или техник ефективен, е необходимо обучение и то играе важна роля в това цялостната програма да е успешна. Обучението на пилоти и техници със сигурност ще бъде част от програмата за изтребители "Грипен" в България.

► **Бихте ли сключили споразумение за офсет с Министерството на отбраната?**

- Категорично да. Ние имаме много добър опит в изпълнението на успешни офсетни програми по целия свят. Унгарската офсетна програма вече е изпълнена и клиентът е много доволен. Тези програми са и много добър начин за подсилване на отношенията между България и Швеция.

Вярвам, че ефективната офсетна програма е идеалният начин за българското правителство да привлече чуждестранни инвестиции и така да се създадат нови работни места в България. Ние можем да предложим такава офсетна програма.

► **Планирате ли сътрудничество с български научни институти или университети?**

- Като компания, която произвежда високотехнологични продукти, имаме опит в работата с различни научни институти и университети по цял свят. Надяваме се да намерим начини да работим с такива институции в България. Искам да добавя, че офсетният пакет, който предлагаме, обикновено включва трансфер на технологии и в този случай университет или институт биха изиграли важна роля.

Пламен Димитров

Компанията

► Фирмата СААБ доставя високотехнологични продукти, услуги и решения в областта на военната и гражданската сигурност.

► СААБ работи на всички континенти и непрекъснато развива, адаптира и подобрява продуктите си.

► Най-важните пазари на компанията днес са Европа, Южна Африка, Австралия и САЩ. СААБ има около 13 200 служители.

► Годишните продажби на компанията възлизат на 25 млрд. шведски крони.

► От 1 януари 2010 г., СААБ раздели дейностите си в пет области: авионика, динамика, системи за електронна защита, решения за сигурността и отбраната и поддръжка и услуги.

КАКВОТО И ДА Е МИНАЛОТО ВИ, **БЪДЕЩЕТО** Е ГРИПЕН

ШВЕДСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО И СААБ предлагат на България многоцелеви изстребители „Грипен“ от ново поколение, напълно съвместими с изискванията на НАТО. Изстребителите могат да осигурят националната и глобалната сигурност за десетилетия напред като същевременно ще донесат дългосрочни икономически ползи за българските данъкоплатци. Демонстрирайки съвременни технологии и способности на истински многоцелеви изстребител от ново поколение, „Грипен“ е приет на въоръжение в страни от цял свят. „Грипен“ ще осигури на България най-висока оперативна готовност, максимална бойна ефективност и гъвкавост при базиране, и всичко това при най-ниски

оперативни разходи за целия жизнен цикъл в сравнение с всеки друг изстребител от неговия клас. С покупката на „Грипен“ за България ще бъде осигурен 100 процента офсет, чрез който ще се създадат хиляди нови работни места. СААБ и нейните международни индустриални партньори доставят способности, които нашите конкуренти все още могат да предложат само като обещания. Това ще гарантира, че изстребителят „Грипен“ ще продължава да е на върха на технологичното съвършенство по отношение на експлоатационните си качества и способности и след 2040 година. ● ● ● ●

www.saabgroup.com

SAAB

Завръщането на хляба

Стремежът към здравословно хранене прави ръчния хляб все по-търсен и превръща месенето в хоби

Лекарства, оръжия и хляб - три индустрии, в които винаги ще има... хляб. У нас хлябът е институция. Той заема особено място не само на трапезата, но и в българската идентичност.

Проучване на европейската агенция по безопасността на храните преди време показва, че на практика всички българи ядат хляб. Но през последните години на пазара се наблюдават интересни промени.

Индустрията на пухкавия бял хляб е застрашена от набиращите скорост движения за нисковъглеродна и естествено хранене. Клиентът търси продукти с ясни и постоянни характеристики. Все повече хора предпочитат да пекаат сами хляба си, защото така са сигурни, че не ядат хляб с утайка от кафе или преливащи се отенъци на изкуствени оцветители.

„Машините за хляб са един от най-бързо развиващите се сегменти на пазара на техника. За тази година имаме удвоение на продажбите, т. е. 100% ръст на потребление”, потвърждава тенденцията Божидар Колев, президент на „Технополис”.

На пазара все още преобладават традиционните видове тип „Стара Загора” и „Добруджа”, но производителите разбират, че за да се справят с конкуренцията, трябва да бъдат иновативни. Ето защо те наблягат на специалните, здравословни и естествени продукти. Фокусът се измества от чисто ценовата конкуренция към конкуренция на основата на високо качество.

Пакетирането и добавянето на различни семена, ядки и фибри към хляба го правят по-атрактивен. Състоятелните българи се насочват именно към „специалните” хлябове. Не

само поради вкусовете им качества, но и поради пониската им калоричност. Най-много консуматори на специалните хлябове има в столицата, сочи проучване

на производителя „Нилана”. В останалата част от страната процентът пада значително и хората все още се придържат към типичния бял хляб.

Все по-популярни стават бутиковите пекарни като „Слънце/Луна” и „Карамел”. Въпреки кризата тези предприемачи успяват да реализират продукцията си

Културен център Какво е „Хлебната къща”?

► „Пещ... мирис на огън и на хляб... огънят ражда и пречиства, разтапя и втвърдява... хлябът събира измерения в своя просфорен печат... извън пещта се меси музика... поезия... гайтан и глина...” (bread-art-house.org)

► Културният център Хлебна къща „Св. Христофор” е място, което съближава хората около организирането на вечери за колективно месене и декориране на хляб и създаването на изкуство покрай печенето на хляба в пещта - от поезия, любителски театър и иконопис до гайтанджийство и керамика. В къщата се възраждат местни занаяти, най-вече естественото багрене и шиене на произведението от гайтан. Къщата е член на световното движение Slow Food (буквално „бавна храна”) и на Европейската мрежа за социално предприемачество.

► Веригите за домакинска техника бележат двойно повече продажби на машини за домашно производство на хляб

СНИМКА SHUTTERSTOCK

в пъти по-скъпо от средното за пазара. Една от тайните е възможността клиентът да наблюдава работата на пекаря, защото е удоволствие да гледаш как майстор си

върши работата.

В началото на 2011 г. „Слънце/Луна” планират откриване на център в близост до София, в който ще се провеждат семинари за меленето и печенето на хляб и всеки ще може да проследи процеса на превръщане на зърното в хляб.

На въпроса дали смята, че бутиковите пекарни и „специалните хлябове” са нова ниша на пазара, собственикът Свилен Класанов отговаря: „Всички ми задават този забавен въпрос. Това не е ниша. Това е пробуждане на човешките същества. Това е осъзнаване на хората, които искат чиста храна и отказват да се тъпчат с изкуствени емулгатори, набухватели и консерванти. Хората искат качествена храна, търсят нещо добро за своето тяло и ум.”

Носталгията по пекарството като социална дейност води и до създаване на културни центрове за „хлебна терапия”, където правенето на хляб е превърнато в изкуство, в сплотяваща и релаксираща дейност.

„Връзката между хляба и изкуството е органична: самото месене на хляб е като скулптура, само че с най-приятния, топъл и мек материал, и скулптура, която може да се прави от всеки и може да се яде”, споделя Надежда Савова. През 2009 г. тя основава движението „Хлебно”, което организира месения на хляб по цял свят като обединяваща и творческа дейност. Надежда създава и културния център Хлебна къща „Св. Христофор” в Габрово, където различни хора съчетават месенето на хляб с четене на книги, рисуване, дърворезба на печати за хляб, разговори за християнство, екология и други теми.

Теогора Мусева

Хлебни мрежи Фотоизложба, инсталация и пърформанс

Ако искате да усетите магията на месенето и дъха на топло изпечен хляб, можете да го направите тази вечер от 18.30 ч в Центъра за култура и дебат „Червената

къща” в София. Там днес се открива изложба за мрежата от хлебни къщи по света, която включва фотографии от 12 страни на четири континента. Вечер, в която пътувате около света чрез всички сетива през ароматите, вкусовете и текстурата на хляба, усетен в образи, музика и движение. Изложбата ще бъде отворена до 21 януари.

” Връзката между хляба и изкуството е органична: самото месене на хляб е като скулптура, само че с най-приятния, топъл и мек материал, и скулптура, която може да се прави от всеки и може да се яде

Надежда Савова,

създател на културния център Хлебна къща „Св. Христофор”

